

Hind 19 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

11 2006

Postritel:

Björk

Fame

Kristiina Kassi
trikijutt

Heleni kool

Volli ja
politseinik

Islandi
laste

ioonistused

Linnust
väikeveli

Vigurpliats
isale

Kes on Mandela?

<http://kommikas.kalev.ee/healaps/>

9 771406 344067

Meie uus president

10. oktoobril andis 2006 Riigikogu ees

ametivande Eesti Vabariigi uus president Toomas Hendrik Ilves.

Toomas Hendrik Ilves on sündinud 26. detsembril 1953 Stockholmis, Rootsi Kuningriigis. Ta on lõpetanud USA-s Columbia Ülikooli psühholoogia erialal bakalaureusena ja magistriks saanud Pennsylvania Ülikooli juures. Härra Ilves on töötanud inglise keele õpetajana, eesti kirjanduse ja lingvistika õppejõuna, kunstiadministraatorina, raadiotoimetuse juhatajana, Eesti Vabariigi suursaadikuna, välisministrina, Põhja-Atlandi Instituudi nõukogu esimehena, EV Riigikogu ja Euroopa Parlamendi liikmena.

Toomas Hendrik Ilves on pälvinud Prantsuse Vabariigi Auleegioni Ordeni Suurohvitseriisti, Eesti Vabariigi Riigivapi III klassi ordeni, Läti Vabariigi Kolme Tähe ordeni, Maarjamaa Risti ordeni keti ja Suurbritannia Bathi ordeni rüütli suurristi.

Meie uus president on abielus pr. Evelin Ilvesega. Ta on kolme lapse isa.

Kes-Mis-Kus?

Nr 11-2006

lk 21

lk 28 lk 20

- 3 Malle Poola, Tevol Tamme, Priit Aimla luulet
- 4 Heleni koolis käis Sabina Zinovjeva
- 6 Kunst
- 7 Kristiina Aderovi luulet
- 8 Ilmar Tomuski Volli-jutt
- 9 Kristiina Kassi jutt
- 11 Merit Heliko Kase, Mari Pendi, Leelo Tungla loomingut
- 12 Islandiin
- 13 Naeru-uss
- 14 Kes on Mandela?
- 15 Mustkunstnik Ande
- 16 Kirjalaps
- 17 Hiie Tammani järjejutt "Leana"
- 19 Ajakirja tellijatele
- 20 Põhjalunn
- 21 Poster 1 Björk
- 22 Poster 2 Fame
- 25 Kirjanurk
- 26 Vanad head õuemängud
- 27 Ilmar Trulli ristsõna
- 28 Jäsaarel, Suitsulahe linnas
- 30 Lully Gustavsoni pliatsi isale
- 31 Uudised
- 32 Anneli Orgusaar noortekonverentsist
- 33 Suur vahetund
- 34 Barbindus
- 35 Reet Mängli-Juuse koomiks
- 36 Ande uus jõulunäidend
- 39 Järjehoidja
- 41 Pop Björk
- 42 Legonurk

Juba sügis

Jalutanud pargis olin vähe,
kui juba langes mulle pähe
täitsa ilus, täitsa eht,
kuldkollane kaseleht.

Peagi leidsin tammetõru.
Maitsetsin. Oi, küll on mõru!
Mu ette ilmus pihlakas.
Marjad punased, mahlakad.

Jälle miski tee peal ees –
see on ju väike kukeseen!
Juba läinud pimedaks!
Pean nüüd koju minema.

Kuid mis märgid olid kõik need?
Kas kätte jõudnud sügis see?
Jah, sügis. Ruttu läheb aeg,
käes uus ja kaunis aastaaeg.

Malle Poola Tartust

Koolijütsi mõlgutused

Ma käin koolis Valgutas
ja olen maru jutukas.
Loen, laulan, kirjutan,
peas ma mõtteid mõlgutan.

Veel käin ma trennis Elvas,
seal võitlen vapralt judos.
Auhindugi ma saanud,
loorbereile pole jäänud.

Suureks saades tahan ma
tarkust juurde korjata.
Olla tark ja suur ja visa
nagu minu kallis isa.

Mõtlen, mitu aastat veel
pean ma käima kooliteel?
Millal lõpeb põhikool,
rääkimata ülikool?

Tevol Tamm Valgutast

Priit Aimla

Ära hüppa üle oma varju

Kes ei tahaks olla kõige parem,
osavam ja kiirem naabrikutist?
Tunnis saada toime teistest varem,
üle välja välja paista vutis!
Kangi tõsta, maadelda, üle järve ujuda,
vaimukusi visata sädeleva tujuga...
Sina tahad,
mina tahan,
tema tahab ka! –
aga üle enda varju hüpata ei saa...

Sinust võib ju tulla rahva lemmik,
kirjanik või teivashüppe meister!
Vabalt valdad saksa keelt ja tennist
ja su lauluhääl on etem teistest...
Teater, raamat, muusika saadavad sind sõbrana,
saamatumaid abistad, sõbrustad ka nõrgaga...
Kellele ei
meeldi olla
mehe ideaal –
lausa üle ilma või siis väiksel Eestimaal...

Ei maksa püüda olla üle küla kuju.
Hoia süda valla ja lustiline tuju!
Mille nimel näida klassivennast õigem? –
sirget sammu käia **koos** on üle kõige!
Sõbrameel on saavutustest kallim:
katsu olla arusaav ja salliv!

Täname
Kultuuriministeriumi,
Kultuurkapitali
ja Hasartmängumaksufondi

Heleni koolis algavad tunnid lampide vilkudes

Tallinna Heleni Kool avati 1994. aastal, Tallinna Kurtide Kooli nime all. Alguses oli õpilasi vähe – kõigest 40 last. Sel aastal on koolis juba 120 õpilast.

„Enne Tallinnas kurtidele kooli polnudki. Kõik kurdid lapsed pidid juba 3-4-aastaselt sõitma 100 km kaugusele Lääne-Virumaale Porkuni Eriinternaatkooli,“ jutustab Tallinna Heleni Kooli direktor Airi Püss, „Kuju saadi vaid nädalavahetuseks – juhul, kui vanematel oli auto ning võimalus reedel lapsele järele sõita ja pühapäeval jälle kooli tagasi viia. Ühel hetkel otsustas aga grupp vanemaid, et nad ei raatsi oma väikesi lapsi kodust kaugele kooli viia. Hakati otsima võimalusi, kuidas Tallinnasse kurtide kool rajada. 1988. aastal avati esimene lasteaiarühm ja 1991. aastal asusid esimesed õpilased Tallinnas õppima ning 1994. aastal avati juba oma kool.“

Koolil on mitmeid tavaid: uutele gümnaasiumiõpilastele

korraldatakse enne kooli algust tutvumisüritus, jõulude eel on ülekooliline päkapikumaa, kevadeti käiakse ühiselt matkal. Samuti tähistatakse iga septembri viimasel nädalal rahvusvahelist kurtide päeva, mil toimub viipekeele ainenädal.“

Heleni kooli tunniplaan, õpikud ja tundide pikkus on samasugune nagu tavalistes koolides. Kuid tunni alguses ja lõpus ei helise kell, vaid vilguvad seintel lambid. Kell heliseb vaikselt vaid pimedate õpilaste jaoks. Ka eesti keelt õpivad kurdid hoopis vene koolidele tehtud eesti keele õpikute järgi, sest nende jaoks on emakeeleks viipekeel – eesti keel seega kui võõrkeel.

Põhiainetele lisaks õpitakse viipekeelt ning pärast klassitunde toimuvad individuaalsed kõneõpetuse tunnid logopeedi juures. Põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamid sooritavad kurdid täpselt samamoodi kui kuuljad ning kõiki hinnatakse samade reeglite järgi.

„Meie koolis on palju erinevaid huvialaringe,“ ütleb Airi Püss. „Kabe, käsitöö, animatsioon, rütmika, Jaapani kultuur, tantsuring ning ujumine, kergejõustik ja lauatennis. Varem olid ka kunstija draamaring. Tunnid toimuvad viipekeeles või siis kasutavad juhendajad viipekeele tõlgi abi. Üldiselt tegelevad kurdid väga palju spordiga, samuti huvitab neid väga kõik arvutiga seonduv.“

Kas on tõsi, et kurtidel on raske lugeda?

Airi Püss ütleb, et kurt laps omandab viipekeele, kui ta saab olla koos teiste viipelevate laste ja täiskasvanutega. Kui laps ei kuule kõnet, siis ei hakka ta ka iseenesest rääkima. Seepärast õpetatakse kurte väikelapsi spetsiaalse õpetuse kaudu häälkuid ja sõnu ütleva, lauseid rääkima. Kuna kurt laps ei omanda eesti keelt (kõnekeelt), vaid õpib seda kui võõrkeelt, on kurtidel raamatutekstidest, eriti ilukirjandusest keeruline aru saada. Ega ka kuuljad noored ei taha võõrkeelseid raamatuid väga lugeda.

Juba neljandat aastat võetakse Heleni kooli gümnaasiumisse ka kuuljaid, tavakoolide õpilasi. Neil on võimalik võtta valikainetena eesti viipekeelt, rootsi keelt, sotsiaaltööd, meediat ja arvutiõpetust. Kuuljad õpivad keskkoolis koos kurtide eakaaslastega. Tundides on õpetajal abiks viipekeele tõlk.

„Meie koolis on palju erinevaid huvialaringe,“ ütleb Airi Püss. „Kabe, käsitöö, animatsioon, rütmika, Jaapani kultuur, tantsuring ning ujumine, kergejõustik ja lauatennis.“

kurtidel võimalik suhelda teiste maade kurtidega lihtsamalt, arusaadavamalt. Seda võib võrrelda näiteks eesti ja soome keelega, mille puhul on üldjoontes võimalik vestluskaaslasest aru saada.“

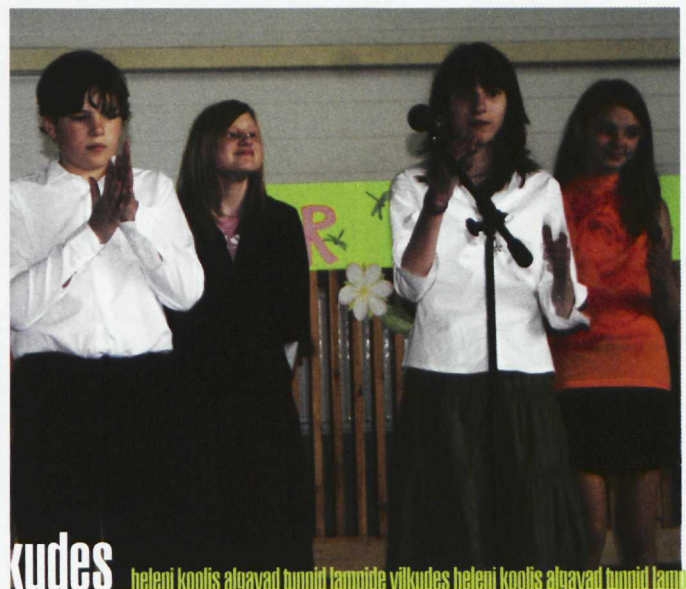
Kas kurtidel on raskusi tulevikus töökoha leidmisel?

„Töökoha valikul peab arvestama sellega, et otsesest tihedast suhtlemisest nõudvad alad ei sobi. Samas on

kurdid töötajad teatud erialadel väga hinnatud (õmblejad, ehitajad, pagarid, kingsepad jne). Kurtid õpilased on õppinud ja õpivad praegu ka kõrgkoolides, näiteks Eesti Kunstiakaademies arhitektuuri ja maali erialal, Tallinna Tehnikaülikoolis infotehnoloogia erialal, Tallinna Ülikoolis meedia, klassiõpetaja, kehakultuuri erialal jne,“ ütleb Airi Püss.

Eestis on kokku umbes 200 kuulmispuudtega õpilast ja kaks kooli – Tartu Hiie Kool ja Tallinna Heleni Kool. Rohkem kurtidele lastele koole pole. Ent kodukohakoolis õppides oleks lastel igav, sest poleks kedagi, kellega iga päev viipekeeles suhelda.

Pimedatele lastele on lisaks Tallinna Heleni koolile veel Tartu Emajõe Kool. Pimedaid ja vaegnägijaid on erikoolides kokku umbes 100. Lisaks erikoolidele õpib osa lapsi ka

Kas igal maal on oma viipekeel?

Heleni kooli direktor seletab: „Kuna kurdid paiknevad ühe riigi piires, kus nad tihedalt suhtlevad, siis on igas riigis välja kujunenud oma viipekeel. Ameerika viipekeele baasil on välja kujunenud nn rahvusvaheline viipekeel, mida Eestis oskavad vaid vähesed, kuna ülemaailmsed kontaktid hakkasid arenema alles pärast Eesti iseseisvumist. Samas on paljude maade

tavakoolides. Siis on abiks kas abiõpetajad, muud spetsialistid või head kuulmisaparaadid.

Kurtide laste suurimaks probleemiks on aga suhtlemine kuuljate maailmaga.

Sabina Zinovjeva

Islandi lapsed joonistavad oma kodupaika

Sügaval sügiseajal on mõnus meenutada sooja suve. Need pildid on maalinud **Reykjaviki Korpuskóli** 2. ja 3. klassi õpilased õpetaja **Johanna Ingimarsdóttiri** juhatusel. Nagu näete, on piltidel palju merd ja taevast. Puid on Islandi saarel palju vähem kui meil, ja nende eest kantakse erilist hoolt.

Sügis

Sügis algas! Õunad ja ploomid valmisid. Sügisel lähevad puud kirjaks ja lehed langevad maha. Inimesed lähevad neid riisuma. Seened tärkavad ja paljud inimesed lähevad seenele. Kodumajapidamistes korjatakse kartulit ja teisi köögivilju. Kombainid tulevad põldudele vilja koristama. Sügisel algab ka koolitöö. Mõnikord tunduvad päevad nii pikkadena. Kooliteel on näha sügise märke. Taevas lendavad kureparved nagu nooled. Ikka tugevam ees ja nõrgem järel. Vanarahvas on öelnud, et kured lähvad, kurjad ilmad.

Sander Sarapuu Põlva Keskkooli 2. klassist

Meie näitering

Pühendatud meie näiteringile Salamander.

Meie näitering on lahe,
see ei ole mingi pahe.
Me näitleme lõbusalt –
seepeale vanainimesed käivad kõbusalt!

Me esineme palju,
oleme raudkindlad nagu kaljud.
Me teeme lühikesi stseene
ja meil kõigil on vahel migreene.

Me seisame uhkesti püsti
ja näiteringis lööme ka lusti.
Meil koolis on kõrge lava
ja muusikaklass on kõige selle taga.

Meie näitering ei kasuta meiki.
Meie ei tee seal kunagi streiki.
Kuigi oleme kõik omamoodi,
meid kõiki vist näitlejateks loodi.

Salamander on meie näiteringi nimi,
selle väljamõtlemine oli raske kui kivi!
See nimi on tõesti nii kihvt
ja tegelikult sama põnev kui lift!

Rüüpame seal vahepeal veesööme,
tunda saame ikka palju rõõme.
Meil kõigil suur on näitlemise tahe,
kuna meie näitering on lihtsalt SUPERLAHE!

Kristiina Aderov

Kristiina on 12-aastane Türi tüdruk, kellele meeldib kirjutada, joonistada, muusikat kuulata ja näidelda. Sellest harrastusest on ta koguni palja luuletuse kirjutanud!

Toit

Mulle maitseb sai,
lihast maitseb tai.
Mulle ei meeldi nimi Tom,
aga mulle maitseb komm.

See on täitsa jama,
et mulle ei maitse kama.
Teistele see maitseb,
kuna tervist kaitseb.

Piim on mu lemmikjook,
lemmik on ka maasikakook.
Hommikusööök on praemuna,
lemmikšokolaad on Luna.
Mulle maitseb jäätis –
mulle see kui väetis!
Ma süünn mannaputru
siis, kui lähen tuttu.

Minu kutsu Bobi

Mul on oma kutsu,
tal väike ninanupsu.
Ise väike nähvits,
kõvasti ta klähvib.
Nimeks on tal Bobi –
üldse mitte Robi!

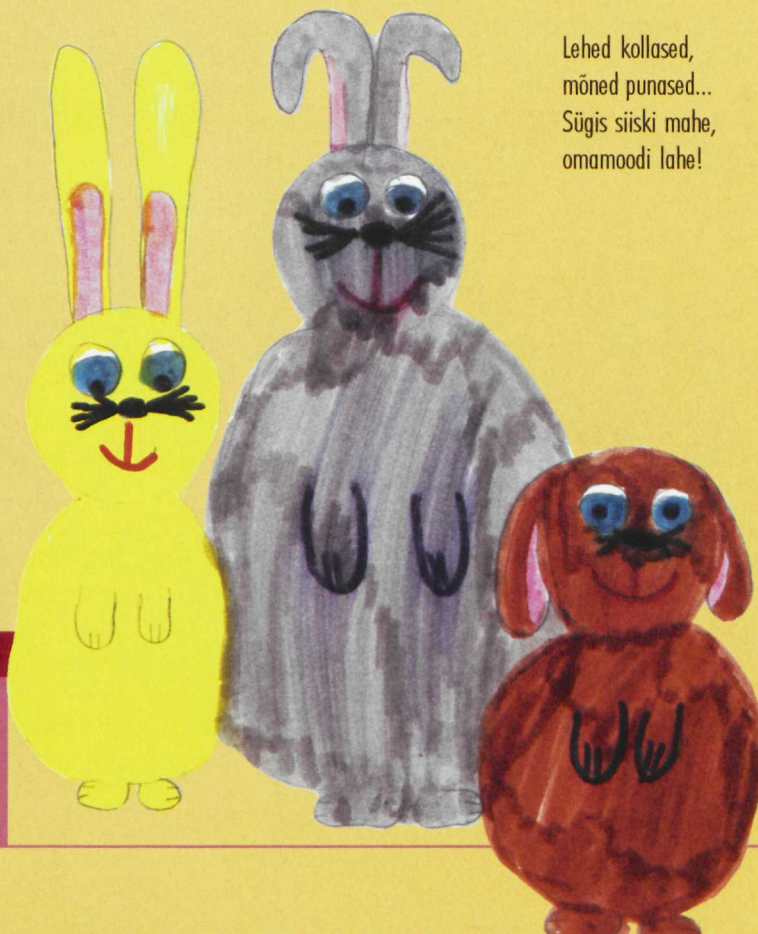
Kõikidele koertele öeldakse küll: "Fuu!"
Aga koer on inimese vastu ikka tru.

Sügis

Sügis pole soe...
Külm su põve poeb.
Kuna külm on tuul,
ohatis on suul.

Lehed läinud puult...
Naeratus kaob suult.
Lilled kaovad,
õpikud jäävad.

Lehed kollased,
mõned punased...
Sügis siiski mahe,
omamoodi lahe!

Ilmar Tomusk

Volli teretab politseinikke

Ühel päeval, kui Volli oskas juba rääkida, aga polnud veel midagi leiutanud, rääkis televiisoris üks onu. Ta seletas, et kui ta väike oli, siis ei kirjutanud lapsed koolis vihikusse, vaid väikese musta tahvli peale. Ja veel ütles ta, et lapsed võiksid tänaval politseinikule kõva ja selge häälega tere öelda. Volli kuulas seda juttu väga tähelepanelikult ja küsis pärast ema käest: "Kes see onu on?"

"See on Eesti president onu Lennart Meri," selgitas ema. "Ta õnnitles täna lapsi esimese septembri puhul."

Vollile meeldis onu presidendi jutt väga. Sest alati, kui Vollile tänaval mõni politseinik vastu tuli, tahtis ta nendega rääkida, aga isa ja ema ei lubanud. Nüüd võis ta rahulikult politseinikke teretada, ilma et keegi keelanud oleks, sest isa ja ema peavad ju presidendi sõna kuulama.

Kuid politseinikud ilmselt presidendi juttu teretamisest ei kuulnud. Sest kui Volli ükskord tänaval kaht politseinikku jalutamas nägi ja neile kõva ja selge häälega: "Tere, politseinikud!" ütles, nagu president oli käskinud, läksid politseinikud edasi ega teinud teist nägugi.

Teinekord sõitis Vollist mööda politseauto. Volli lehvitas politseinikele rõõmsalt kahe käega ja hüüdis jälle: "Tere, politseinikud!", aga need ei pannud poissi üldse tähele. Ükskord siiski üks politseinik vaatas teretamise peale Volli poole ja noogutas. Selle üle oli Vollil väga hea meel ja ta rääkis sellest isegi vanaemale.

Mitu aastat hiljem, kui Volli juba koolis käis, oli ta ühel päeval emaga Nõmmel. Tee ääres seisid igal pool politseinikud ja mööda teed sõitis palju suuri musti autosid.

"Miks kõik autod mustad on?" päris Volli.

"President Lennart Meri suri ära ja nüüd sõidab ta viimast korda oma kodust minema," seletas ema Vollile nii hästi kui oskas.

"Aga miks ta ära suri?" uuris Volli edasi.

"Ta oli natuke haige, aga tegelikult oli ta ka päris vana," lausus ema.

Volli hakkas mõtlema kõige vanemate asjade peale, mida ta teadis. "Kas ta oli sama vana kui meie auto?" päris ta, sest isa oli ükskord väga kurvalt öelnud, et meie auto hakkab vist ära surema.

"Oi, palju vanem kui meie auto," seletas ema.

"Kas ta oli siis nii vana kui maakera?" ei saanud Volli rahu.

"Ei, päris nii vana ta ka ei olnud," arvas ema.

"Kas siis nagu vanaema?" pakkus Volli.

"Peaegu," nõustus ema, "või natuke vanem".

"Aga kas onu president Lennart Meri oli seesama onu, kes käskis lastel politseinikke teretada?" tuli Vollile järsku meelde.

"Seesama jah," vastas ema.

Volli vaatas ringi. Kõige lähem politseinik, tegelikult üks politseinikutädi, seisiski siinsamas tänavanurgal jämeda posti kõrval. Volli astus julgelt politseinikutädi juurde ning lausus kõva ja selge häälega: "Tere, politseinik!"

Politseinik võpatas, kuid ei teinud Vollist väljagi.

"Tere, politseinik!" läks Volli pisut kõvema häälega teisele katsele. Politseinik puuris pilguga mööduvaid autosid ning tegi näo, nagu Vollit poleks üldse olemas.

"Aga tädi politseinik," vuristas Volli, "seesama onu president, kes praegu kodust ära sõidab, ütles, et ma pean sulle tere ütlema."

Politseinik heitis Vollile tigea pilgu, põrnitses siis pahaselt ka Volli ema, mühatas, raputas pead ja astus paar sammu eemale.

"Aga ema," uuris Volli, "kas ma siis pean politseinikele tere ütlema, kui nad mulle midagi vastu ei ütle?"

"Ega vist ei pea," lausus ema. "Aga kui me tahame, et nad teretama õpiksid, siis keegi ju peab neid teretama."

Volli vaatas mööduvaid autosid ja mõtles, et kui onu president viimast korda kodust ära läheb, siis võiks ju talle ka midagi head öelda. "Head aega, onu president," ütles ta.

"Lähme nüüd koju," arvas ema.

"Aga ema," lausus Volli pärast lühikest pausi, "ma tean, mis asja ma esimesena leiutan, kui suureks saan. Ma leiutan sellise masina, et see pannakse politseinikule pähe ja siis see masin teeb nii, et iga politseinik ütleb igale lapsele tere."

Pildi tegi Kristiina Kass

Kristiina Kass

Mustkunstnik Punavunts

Laupäeva hommikul sättisid Martin ja Milla end aegsasti teleka äärde istuma. Täna pidi ju algama see uus põnev mustkunstisaade, mida juba mitu nädalat oli reklaamitud ja millest teadsid kõik Martini ja Milla klassikaaslased.

Laupäevahommik oli hea aeg lastesaadete vaatamiseks.

Ema ja isa magasid kaua, naabri Kalle oli oma klähviva koeraga väljas jalutamas ja ka ülemise korruse Alma-tädi ei põristanud oma tolmuimejaga. Alma-tädi koristas alati pühapäeviti ja siis oli sealtpoolt päris korralikku mürinat kuulda. Aga täna mitte. Täna oli mõnusalts vaikne laupäev, igati hea päev lastesaadete vaatamiseks.

"Tere, kõik lapsed ja lapsemeelsed!" ütles naerataav diktoritädi. "Hetke pärast saate tuttavaks ühe väga osava Mustkunstnik Punavuntsiga. Hoidke oma toolidest kõvasti kinni,

muidu võib juhtuda, et ta need teie istumise alt minema võlub!"

Seejärel ilmus ekraanile väikest kasvu ümar härra musta kõvakübara ja musta fraki ja uhkete punaste vuntsidega. Ta oli kokkuvõttes täiesti tõsiselt võetava mustkunstniku välimusega. Martin ja Milla jäid teda põnevil silmi vahtima.

Just samal hetkel, kui Mustkunstnik Punavunts oma suu avas, et midagi ütelda, hakkas ülemiselt korrusel kolinat kostma.

"Pagan võtaks!" pahandas Martin. "Kas sina kuulsid, mis ta ütles?"

"Ei," ütles Milla ja keeras teleka hääle kõvemaks.

Aga mustkunstnik ei rääkinudki enam midagi, vaid tegi trummipõrina saatel nõõritrikki.

Siis kostis vanemate magamistoast ema unepahur hääl:

**Hoidke oma toolidest
kõvasti kinni,
muidu võib juhtuda,
et ta need teie
istumise alt
minema võlub!"**

Martin ja Milla tõstsid pilgu elutoa lakke ja jäid seda, suud lahti, vahtima. Õieti küll seda, mis läbi lae paistis.

mustkunstnikku, kes oma kübarast erinevaid asju välja tõmbas, ja nägid, kuidas ta suu liikus, aga tema jutust ei saanud nad suurt midagi aru.

"Ja nüüd kuulake tähelepanelikult!" ütles mustkunstnik, ja muidugi täpselt siis kostis ülemiselt korrusest kohe päris korralikku mürtsu ja kingakontsade klobinat.

"Ma ei kannata seda enam välja!" kärkis Martin.

"Laupäeva hommikul peaks olema koristamine keelatud!"

Milla kuulatas veidi aega kobinat. "Minu arust see ei ole koristamise hääl," ütles ta.

Nüüd teritas ka Martin kõrva. "Jah, tolmuimeja surinat ei kosta," teatas ta.

"Võib-olla ta lükkab mööblit ühest kohast teise?"

"Ja tantsib vahepeal kõpskingades polkat!"

"Ja teeb remonti!"

"Ja lööb potikaasi kokku!"

"Kas te tahate seda tõesti teada?" kostis telekast korraga mustkunstniku selge hääl.

"Me tahaksime tõesti teada, millega see vanatädi seal üleval praegu tegeleb," ütles Martin ärritatult. Lastesaate vaatamise rõõm oli niikuinii kadunud.

"Lapsed! Pange telekas vaiksemaks ja uks kinni! Laske ometi inimestel magada!"

Emä sõna peab kuulama, teadsid Milla ja Martin. Muidu tuleb ta ja käsib neil hambad ära pesta ja kaeraputru süüa ja koolitükid ära teha. Milla keeras teleka jälle vaiksemaks. Aga loomulikult just siis ütles mustkunstnik jälle midagi, mis lastel ülemise korruse kolina tõttu kuulmata jäi.

"Selline asi ajab lausa vihale!" torises Martin.

"Täielikult raevu!" oli Milla vennaga päri.

"Alma-tädil ei tohiks ju ometi täna koristamispäev olla!"

"Võib-olla ajas ta päevad sassi? Igatahes seal ta nüüd laamendab ega lase teistel rahulikult telekat vaadata."

Lapsed istusid pahaselt diivanil, jälgisid

"Sellisel juhul soovitan teil heita pilk ülespoole!" vastas mustkunstnik ja viipas oma kepiga ülespoole.

Martin ja Milla jäid jahmunult ekraani jõllitama. Tundus, et midagi väga imelikku oli käsil. Paistis, nagu oleks televiisoris esinev härra nendega rääkinud! Lapsed vaatasid teineteisele otsa ja siis jälle teleka poole. Aga mustkunstnik vehkis kärsitult käega.

"Mitte siia, tobud," hüüdis ta. "S i n n a üles! Vaadake oma lakke, sinna, kust see lärm kostab!"

Martin ja Milla tõstsid pilgu elutoa lakke ja jäid seda, suud lahti, vahtima. Õieti küll seda, mis läbi lae paistis. Elutoa lage ei olnud nimelt enam üldse olemas! Nende pere laelamp paistis rippuvat õhus. Alma-tädi diivan, tugitoolid ja diivanilaud olid lükatud toa seina äärde. Alma-tädi ise hüpples oma uutest pruunides tänavakingades parajasti keset tuba harki-kokku-hüppeid ja täpselt nii paistis tegevat ka võimlemistrikooga naine tema teleekraanil. Alma-tädi niisiis võimles! See siis oligi selle hirmsa kolina põhjuseks.

Alma-tädi ennast ei paistnud oma kingaklobin häirivat. Vähe sellest: kuna tema kuulmine ei olnud enam kuigi hea, keeras ta ka teleka hääle kõvemaks. Lapsed nägid altpoolt vanatädi kingataldu, lillelist kleiti, pruune puuvillaseid sukki ja... khm... pikasäärelisi aluspükse.

"Alma-tädi tegeleb aeroobikaga!" hüüatas Martin pead vangutades. "Tänavakingades!"

"Miks ei võiks ta lihtsalt jalutamas käia nagu teised temaealised?" imestas ka Milla käsi laiutades.

Just sel hetkel vaatas Alma-tädi alla! Ta pilk sattus Millale ja järsku läksid ta silmad õudusest punni, lõug vajus lahti ja teleripult kukkus ta käest põrandale. Seejärel vajus ka Alma-tädi ise põrandale. Ta lihtsalt minestas.

"Ega ta ometi ära ei surnud?" ehmatas Milla.

"Pole tal häda midagi," ütles hääl teleris. Seal rääkis jälle mustkunstnik. "Ta toibub õige pea ja siis on ta põrand jälle nagu ennegi. Võite kindlad olla, et vähemalt aeroobikat ta edaspidi ei harrasta."

"Aga kes sina siis oled?" taipas Martin nüüd küsida.

"Mustkunstnik Punavunts," teatas mustkunstnik. "Seda peaksite te juba teadma."

"Aga kuidas sa ometi..." imestas Milla, aga mustkunstnik ei lasknud tal lõpetada.

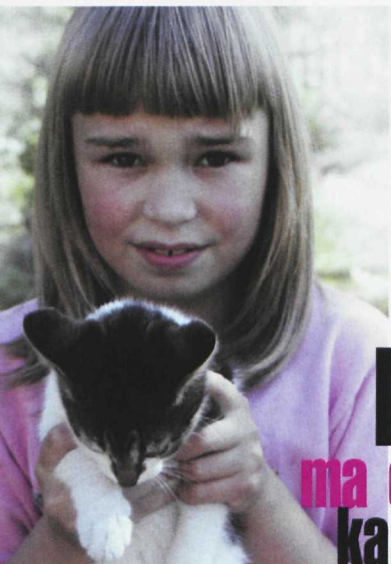
"Ohoh! Saade lõppeb!" ütles ta kiiruga. "Ma pean nüüd tõesti minema!"

Martin ja Milla jõudsid veel näha, kuidas mustkunstnik neile lehvitas ja siis tulidki saate lõputiitrid.

"Mis sa arvad, kas ta tuleb veel kunagi uuesti?" küsis Milla vennalt õhinal.

Martin heitis pilgu lakke, mis oli nüüd jälle tavaliseks muutunud, ja siis telekale, kus algas parajasti multifilm.

"Ma ei tea," ütles ta õlgu kehitades ja naeratas kahtlevalt. "Võib-olla järgmisel laupäeval."

Kuidas ma endale kassi kasvatasin

Minul on üks väike tragi mängu-
himuline hallikirju kass. Alguses
oli ta tibatilluke ja hädine, ei
osanud piimagi lakkuda. Sellepärast otsus-
tasin teda süstlaotsast tilkhaaval toitma
hakata – kõik lutid olid liiga suured.

Hädisest kiisuhakatisest on nüüdseks
kasvanud lausa suur tiiger. Ta hommustab ja
küünistab, nii et kõik kiljuvad. Kiisu on
mängueas ning kui sa varbaid liigutad,
hakkab ta taguots naljakalt vänderdama.
„Rünnaku“ ohvriks võib langeda ka lihtsalt
üle köögipõranda minnes.

Ükskord ronis kiisu mööda vanaema
püksisäärt talle kukile. Mu kassike on üldse
suur ronija: käib redelit mööda katusel
korstnat kontrollimas ja niisama katuseharjal
jalutamas ning ronib nagu orav kribinal suure
tamme otsa. Kui ta puu otsast alla tuleb,
lippab kiiresti toauksest sisse. Hüppab vups!
riidenagi otsa, kust hakkab varsti mürisevat
nurru kostma.

Õhtuti hullame kahekesi lõbusasti, olen
talle sulgedest ja kommipaberitest palju
mänguasju teinud. Varem olen „Bullerby
laste“ Liisa kombel musta lambatalle toas
üles kasvatanud.

Merit Heliko Kask Lihula Gümnaasiumi 2. klassist

Mälestus

Ta oli helepruun.
Ta ei olnud eriti suur,
tal oli valge krae ja valged sokid,
tal oli alati korralik “smoking”.
Tal olid väikesed kurvad silmad –
need olid kurvad ka siis, kui olid head ilmad.
Ta silmad mõistsid alati mind,
nad teadsid, mis on mure hind.
Tal olid väikesed kõrvid,
mis kuulasid mu muret ta kõrval.
Tema väike armas saba
oli alati mind rõõmustama vaba.
Ta läbi rõnga hüppas
ja alati meile appi tõttas.
Ta vedas kelguga kasse
ja isegi ei küsinud neilt passe.
Kastekannuga vett ta tassis
ja sõpra nägi ka kassis.
Ta oskas ja suutis nii palju,
tema haukumine polnud kunagi valju...
Aga kus jäi meie koer?
Ta oli veel nii noor!
Ma tahaksin teda veel näha
ja talle pai jälle teha...
Veel olid kaua tema jäljed lumel
ja mitu korda nägin teda unes...

Mari Pent Põlvamaalt

Leelo Tungal

Kui ei oleks loomi kodus...

Mul on jänes ja jõehobu,
orav, kaamel ja gasell.
Mul on väike armas kodu –
kaheksandal korrusel.

Eile sain veel sea ja roti.
Ja kui olen tubli laps,
ostab hai ja kašeloti
palgapäeval mulle paps!

Kui ei oleks loomi kodus,
elu läheks igavaks...
Aga minu margikogus
on neid juba sada kaks!

VIKTORIIN

ISLANDIIN

Island on saareriik, mis asub

- a) Atlandi ookeanis
- b) India ookeanis
- c) Vaikses ookeanis.

Island tähendab tõlkes

- a) Lumemägi
- b) Jäämaa
- c) Suitsusaar

Island on territooriumi poolest

- a) Eestist kolm korda väiksem
- b) Sama suur kui Eesti
- c) Eestist kaks korda suurem

Koduloomadest on Islandis kõige rohkem

- a) koeri
- b) hobuseid
- c) lambaid

"Tölt" on

- a) islandi kampsun
- b) islandi hobuse samm
- c) islandi samblik

Elanikke on Islandis

- a) palju vähem kui Eestis
- b) kümme korda rohkem kui Eestis
- c) täpselt sama palju kui Eestis

Sõna "dottir" islandlaste perenimes tähendab

- a) küla
- b) linna
- c) tütart

Islandi pealinn Reykjavik tähendab

- a) Kivikõrbe
- b) Suitsulahte
- c) Tuulemaad

Spikerdamiseks võid piiluda lehekülgi 28 – 29!
Parimatele ja nobedamatele
vastajatele auhinnad!

“Kas see on tõsi, et isad on alati poegadest targemad?” küsib Juku.

“Nii see on, pojake,” vastab isa.

“Kas sina tead, kes leiutas auru-
masina?” uurib Juku edasi.

“Miks ei tea – see on James Watt!”

“Aga miks siis tema isa seda ei leiutanud?” imestab Juku.

Isa loeb ajalehte ja hüüatab äkki: “Kas tead, Juku: statistika väidab, et iga tund jääb üks inimene auto alla!”

“Mis sa kostad!” ohkab Juku kaas-
tundlikult. “Päris hale hakkab sellest
hädavarest!”

“Emme, mis saab nendest autodest, mis jäävad nii vanaks, et ei jaksa enam liikuda?” küsib väike Juku.

“Tavaliselt müüakse just seda sorti autod sinu isale kalli raha eest maha!” ohkab ema.

Mis juhtub siis, kui kilpkonn abiellub siiliga?

Sünnib naaskummidega “sapikas”.

Kuidas saab “sapika” müügihinda tõsta?
Tuleb ta müüki lasta kilohaaval.

Õpetaja: “Kes teab, millest jutustab raamat “Villu võitlused”?”

Juku tõstab pärast väikest mõtlemist käe: “See raamat jutustab sellest, kuidas “sapikat” käivitada!”

“Juku, mis udujuttu sa ajad!” lööb õpetaja käsi kokku.

“See pole mingi udujutt, õpetaja!” seletab Juku. “Villu on nimelt meie naabrimees ja kõik teavad tema igahommikusi võitlusi!”

Politseinik peatab auto, mille roolis istub matemaatika õpetaja: “Kodanik, te kihutasite äsja saja viiekümne kilomeetrise tunnikiirusega! Kas te ei märganud, et sellel teelõigul on lubatud kiiruseks 50 kilomeetrit tunnis?”

“Aga me oleme autos kolmekesi!” teatab õpetaja.

“Kas see auto on ka vastupidav?” küsib Juku isa autopoe müüjalt.

“Oi, see on võimas masin!” kiidab müüja. “Teie eluea lõpuni peab ta kindlasti vastu!”

“Aga paps on meil ju vinge kihutaja!” torkab Juku vahele.

“Mida vingemalt ta kihutab ja mida lohakamalt sõidab, seda kindlam see on, et auto kestab täpselt ta eluea lõpuni!” noogutab müüja.

Tere! Saadan teile mõned naljad! Veronika Tallinnast

Üks naine vaatab bussis Jukat kurja näoga ja küsib: “Poiss, kas sa tere öelda ei oska?”

Juku vastab: “Aga ma ei tunne ju teid!”

“Kuidas sa siis ei tunne – ise käid ju kaks korda nädalas minu juures ujumistrennis!” riidleb naine.

“Ah soo!” hüüab Juku rõõmsalt üle terve bussi. “Tere-tere! Ma pole teid lihtsalt kunagi varem riietega näinud!”

Juku istub bussis ja närib suure hoolega nätsu.

“Küll sa oled viisakas poiss!” kiidab vanatädi, kes istub Juku kõrval. “Aga pole mõtet mulle nii pikki jutte rääkida, sest tegelikult olen ma kurt ja ei kuule üldse, mida sa jutustad!”

Juku on jälle bussis ja tõmbab kogu aeg ninaga nohu tagasi.

“Poiss, kas sul taskurätikut ei ole?” ütleb talle üks vanatädi.

“On küll, aga sulle ma seda küll ei anna!” vastab Juku.

Kuidas on kõige parem magama jääda?

Tuleb lugeda kolmeni.
Ja kui see ei aita, siis kolmveerand neljani!

Vaprust läbi kahe sajandi

Mis tunne sul oleks, kui ühtäkki tunneksid igal sammul, et sind peetakse teistest viletsamaks ja rumalamaks – ükskõik, kui hästi su pea ja käed-jalad ka ei jagaks? Kui sind peetakse alamrahva lapseks – ainult seepärast, et sul on seda värvi nahk nagu su kaasmaalastelgi?

Sellest, et iga rahvas tahab end oma kodumaal – ja mujalgi viibides – vabana tunda, on eestlased alati aru saanud. Ka Lõuna-Aafrika Vabariigi põliselanikud ei tahtnud jääda orjadeks oma eesisade põlisel maal.

Lõuna-Aafrika Vabariik asutati 1910. aastal, kuid sõna “vaba” kehtis seal ikka ainult valgete kohta. Mustanahalised põliselanikud ei tohtinud astuda valgete bussidesse ega söögikohtadesse, koolidest kõnelemata.

Nelson Mandela – tänaseks kõige kuulsam Lõuna-Aafrika Vabariigi mees – sündis 1918. aastal väikeses külas Mhashe jõe kaldal. Tema vanaisa oli olnud thembu hõimu kuningas, ja isa töötas nõunikuna, kes aruka mehena lahendas kohaliku rahva tülisid ja muresid. Tollaste kommete kohaselt oli Nelsoni isal Gadlal neli naist ja seega ka neli peret. Nelson – kellele isa pani nimeks Rolihlahla –, oli nõuniku noorim poeg, ja kuigi isa ise ei osanud ei lugeda ega kirjutada, saatis ta poisi seitsmeaastaselt kooli. Rolihlahla nimi kõlas küll uhkelt ja sellel oli kaks tähendust:

“tõmbab puuks” ja “tülitekitaja”, kuid kuna valgetel ajasid aafrikapäraseid nimed keeled sõlme, andis poisi esimene õpetaja talle uue kõlava eesnime: Nelson. Kooliminek oli Rolihlahla-Nelsoni isa meehest nii tähtis asi, et ta kinkis poisile selleks puhuks oma püksid, mille säärte otsast tuli tubli tükk maha lõigata – nõunik oli pikk mees.

Nagu edaspidine elu näitas, oli papa Mandelal tuline õigus: kes teab, kuidas oleks käinud mustanahaliste lõuna-aafriklaste käsi, kui Nelson Mandelast poleks saanud haritud meest!

Tegelikult ei läinud kõik algusest peale nii libedalt, nagu Nelson ette kujutas: kooliskäimine jäi tal vahepeal isa surma tõttu katki ja ema pidi poisi saatma kodunt ära onu juurde elama. Aga õnneks pidas ka Nelsoni onu teadmistest lugu ning laskis kasupojal edasi õppida nii kolledžis kui koguni ülikoolis. Noormehe elu polnud kerge: päeviti käis ta palgatööl ja öösiti õppis. Rahapuuduse tõttu ei kasutanud ta bussi, vaid kõndis iga päev maha kümme kilomeetrit. Õigusteaduskonna üliõpilasena puutus ta kokku poliitikaga, astus Aafrika Rahvuskongressi (ANC) liikmeks ning asus koos mõttekaaslastega võitlema apartheidi vastu.

Apartheid (eraldamine) pidi tähendama justkui lõuna-aafriklaste elu normaliseerimist, kuid sisuliselt tähendas see mustanahaliste olukorra halvenemist. 1950 anti näiteks välja seadus, mille kohaselt pidid musta- ja valgenahalised linnades asuma eri piirkondades, 1953 otsustati, et ka kõigis avalikes kohtades pidid nad olema teineteisest eraldatud.

Vapra Mandela võitlus kestis pikki aastaid ja jätkus vanglas, kuhu ta 1964. a. saadeti. Kohus määras talle küll eluaegse vangistuse, kuid tänu kaasvõitlejate ja rahva toetusel vabanes “juba” 27 aasta pärast...

1994 sai Nelson Mandelast Lõuna-Aafrika esimene mustanahaline president. Sellelt ametipostilt lahkudes oli ta 81 aastane. Praegu elab ta oma kodukülas ja tunneb rõõmu lastelastest ning lastelastelast-

est. Aasta enne pensionileminekut – 80-selt – abiellus Mandela Mosambiigi eelmise presidendi lese Graca Macheliga. Proua Graca on teadaolevalt ainuke daam, kes on abielus olnud kahe presidendiga!

Kui sul on tahtmine Nelson Mandelast rohkem teada saada, siis võta kätte **Ann Kramer**i raamat **“Mandela. Mässaja, kes juhtis oma rahva vabadusele”**, mis on ilmunud Eesti Entsüklopeediakirjastuse vahendusel. Raamat kuulub sarja **“Maailma elulood”**, mis tutvustab veel paljude kuulsuste elu ja – mis kõige toredam – ka nende lapsepõlve.

ellest, et iga rahvas tahab end oma kodumaal – ja mujalgi viibides – vabana tunda, on eestlased alati aru saanud.

Väike vemp

Soovides Pinettile kätte maksta, võttis Torrini nime all esinev krahv Edmond de Grisi oma kavva ka need palad, mis olid tema konkurendi leiva-numbriteks. Kõikjal, kuhu Pinetti ka ei sõitnud, pidi ta veendumata, et Torrini oli samade trikkidega seal juba esinenud. Aasta jagu proovis mustkunstnik veel Euroopas õnne, kuid ta endine hiilgus oli hääbunud. 1801. a. Venemaa keisrikojas antud etenduselt tagasi sõites tabas teda surm.

Samal ajal oli Torrini oma kuulsuse tipul. Et kroonida oma saavutatud võite, otsustas krahv sõita Rooma, mida vaid vähesed mustkunstnikud Cagliostro saatuse tõttu teha julgusid. Torrini trikid põhinesid aga sõrmeosavusel ning nõidusega ei saanud neid kuidagi seostada. Roomas õnnestus tal täide viia oma avahne unistus – esineda Vatikanis paavst Pius VII ees.

Et jätta paavst õhku ahmima, pani

Torrini kõik oma oskused mängu, mõtlemaks välja tõeliselt jahmatavat trikki. Juhuse tahtel tal see ka õnnestus – ühel päeval kalliskivikauplusesse astudes märkas ta laual uhket parandusse toodud kella. Kellassepp väitis, et uuri omanikuks on üks paavsti kardinalidest ning

Roomas on veel ainult üks samasugune kell, mille omanikuks on keegi aadlik, kes olevat suure osa oma isa varandusest kasiinos maha mänginud. Tuhande frangi eest õnnestus Torrini selle kella omanikuks saada ning lasta sinna kardinali vapp graveerida.

Etendusel viibis paavst oma kardinalide keskel. Öhtu kulminatsioonini jõudes laenas Torrini kardinalilt uhke kella, lubades seda hoolikalt hoida. Ometi pillas ta selle „kogemata“ maha ning astus veel kantsaga peale ka. Mustkunstnik ei sattunud segadusse, vaid

korjas uuri tükid kokku ning tampis need uhmis peeneks puruks. Äkitselt kargatas plahvatus ja maag teatas, et kell on lennanud paavsti juurde. Tõepoolest, järele kontrollides leidis paavst kalli uuri oma taskust. Järgmisel päeval lasi Pius VII mustkunstnikule tänutäheks saata kalliskividega kaunistatud tubakatoosi.

See juhuse läbi leitud trikk tõi Torrini elu lõpuni kustumatu kuulsuse, ent õnnetu juhuse pani Torrini karjäärile ka punkti. Nimelt sai illusioonitriki „Wilhelm Telli poeg“ ajal surma mustkunstniku poeg, kuna eksituse tõttu ei olnud püstolis mitte pauk- vaid lahingpadrun. Illusionisti naine ei elanud seda õnnetust üle ning murest murtud Torrini suri samuti õige pea, 1900. aastate algul Lyonis.

Trikk: Mustkunstniku käes on paar klaasi ning pudel mahлага.

„Selleks, et teil mu esinemist mugavam vaadata oleks, pakuksin ma hea meelega veidi keelekastet. Kas on soovijaid?“ küsib maag ning mõni pealtvaataja avaldabki soovi. Mustkunstnik ulatab janustele klaasid ning palub endale teatada, millal mahla on piisavalt. Hoides pudeli alumist osa klaasi juures, viibutab ta paar korda võlukepiga ning lausub: „Pudel, täida klaasid!“ Kohemaid hakkabki pudeli allosast mahla välja voolama ning abilise märguande peale lausub mustkunstnik: „Pudel, aitab!“. Seepeale jääbki mahla voolamine järele. Mustkunstnik kordab seda, kuni kõigi januste klaasid on täidetud või pudel tühjaks saanud.

Mustkunsti ajalugu

Selgitus: Trikis kasutatakse pudel on mustkunstniku poolt eelnevalt salaja ette valmistatud. Nimelt tuleb juba täidetud ja kinnise korgiga pudelisse torgata kaks väikest auku – esimene pudeli kaelale, veetasemest veidi kõrgemale ning teine pudeli alläärde. Teist auku pudelisse torgates tuleb sõrme tugevalt ülemisel augul hoida, muidu voolab mahl välja. Kui nüüd sõrm ülemiselt augult vabastada, pääseb õhk pudelisse ning pressib mahla alumise augu kaudu välja. Asetades sõrme augule tagasi, peatub ka väljavoolav mahl ning mustkunstnik saab julgelt järgmise klaasi juurde liikuda. Võlukepi viibutamine on vajalik selleks, et juhtida publiku tähelepanu eemale sõrme liigutamisel augu kohal. Loomulikult võib trikki esitada mahla asemel ka mõne muu joogiga, näiteks limonaadiga.

Mustkunstnik Ande

Paavst Pius VII

Nüüd jääb üle vaid oodata, et mõni nägus noormees mulle seltsi pakuks!

ANDE '06

Kannatlik kiusatus

ere hommikust, kallis! Kuidas sa magasid? Tunned ennast hästi? Oled valmis õue minema?" Iga päev algas mu jaoks samamoodi, kuid tunded mu sees

kasvasid. Ma tundsin seda iga oma keha rakuga. See ei saanud vale olla. Nad võivad ju arvata, et ma olen teistmoodi, veider tüdruk, kuid ka mul on tunded. Teadsin, et talvel on mulle midagi sosistada, midagi eriti salajast. Nad ei suutnud või ei tahtnud seda mõista. Seepärast ma lihtsalt pidin siit majast pääsema. Need kahtunnised väljaskäigud ei aidanud. Talv kartis mulle neid saladusi tuultega edasi saata. Kartis, et tuuled keeravad otsa ringi ning need ei jõua minuni. Pidin temaga näost näkku kohtuma. Lihtsalt pidin.

Astusin välja ning tuul pühkis hellalt mu mütsi alt väljaulatuvad siidpehmed juuksed näo pealt eemale. Vaatasin ringi. Öösel oli talv olnud maruvihane. Ta võimsad käed olid riivanud puid, mille oksad nüüd nõutult, abitult maas vedelised. Salapäraselt kerged hanged olid just oma tantsu lõpuasendisse suikunud. Ja see lõhn, see võrratult kordumatu lõhn. Ma astusin aeglaselt mööda krõbisevat lund. Tundus, nagu oleks põrgust maapinnale teateid saadetud. Seisin oma nurka, värava äärde. Seal oli alati kõige vaiksem, seepärast meeldis mulle just see nurk. Ma jälgisin pingsalt talve. Oli ilmselge, et ma olin armunud. Meeletult armunud talve.

Järsku tundsin kätt oma õlal – kahtunnine väljaskäik oli möödas. Hooldaja naeratas kergelt murelikku naeratust ning läks sisse. Pöörasin veel viimast korda pea sinna lõputu

kauguse poole, kui tundsin, et juba jooksen. Jooksen nagu segane otse lõpmatusse. Ma pidin sellest kõigest osa saama. Sain olla esimene olend, kes puutub neid kordumatuid mahasadanud lumehelbeid. Kunagi on mu jäljed teeks teistele. Kuid mitte veel. Praegu olin ma üks. Vaid talv ootas mind kaugemal. Iga joostud sammuga mu ärevus kasvas. Ka lõhn muutus aina selgemaks. Ma nautisin iga oma hingeldavat hingetõmmet. Puud mu ümber ümisesid mulle võõrast viisijuppi, kuid see oli kerge ja meeldejääv.

Läks pimedaks. Nägin varju kaugelt eemalt mu poole langemas. Nagu keebiga oleks meie maailm üle tõmmatud. See toimus vaid mõne minuti vältel, vahepeal olin seisma jäänud. Olin kaotanud lootuse ja ajataju. Viimasest ma tegelikult ei hoolinudki. Ka too veider tunne mu sees oli haihtunud. Äkki nägin kedagi liikumas, jooksmas. Ta nagu üritas mind kaasa kutsuda. Ja ma läksin. Muidugi ma läksin! Tunne tuli tagasi veel tugevamana. Järelikult see ei olnudki kustunud, lihtsalt taandus veidi. Seekord mööda teed tormates ma ei hoolinud mahakukkunud okstest, leebetest lumehangedest, häälest, mis tekkis lumele astudes. Kui äkki ei tundnud ma enam toetuspinda jalge all. Ma langesin. Tuul justkui kandis ja kiigutas mind oma suurtel kätel. Väliselt näisin rahulik. Kuid sisemus mu sees karjus. Kirjeldamatult valusalt karjus oma viimast karjet.

Kas siis tõesti talv ei armastanud mind vastu? Mis tegin valesti? Ma olin ju ometi eriline...

Kelli Schwede Rocca al Mare Kooli 9. klassist

Marko Pikkari: loonistus

Andrus Norak

Haljad ja igihaljad

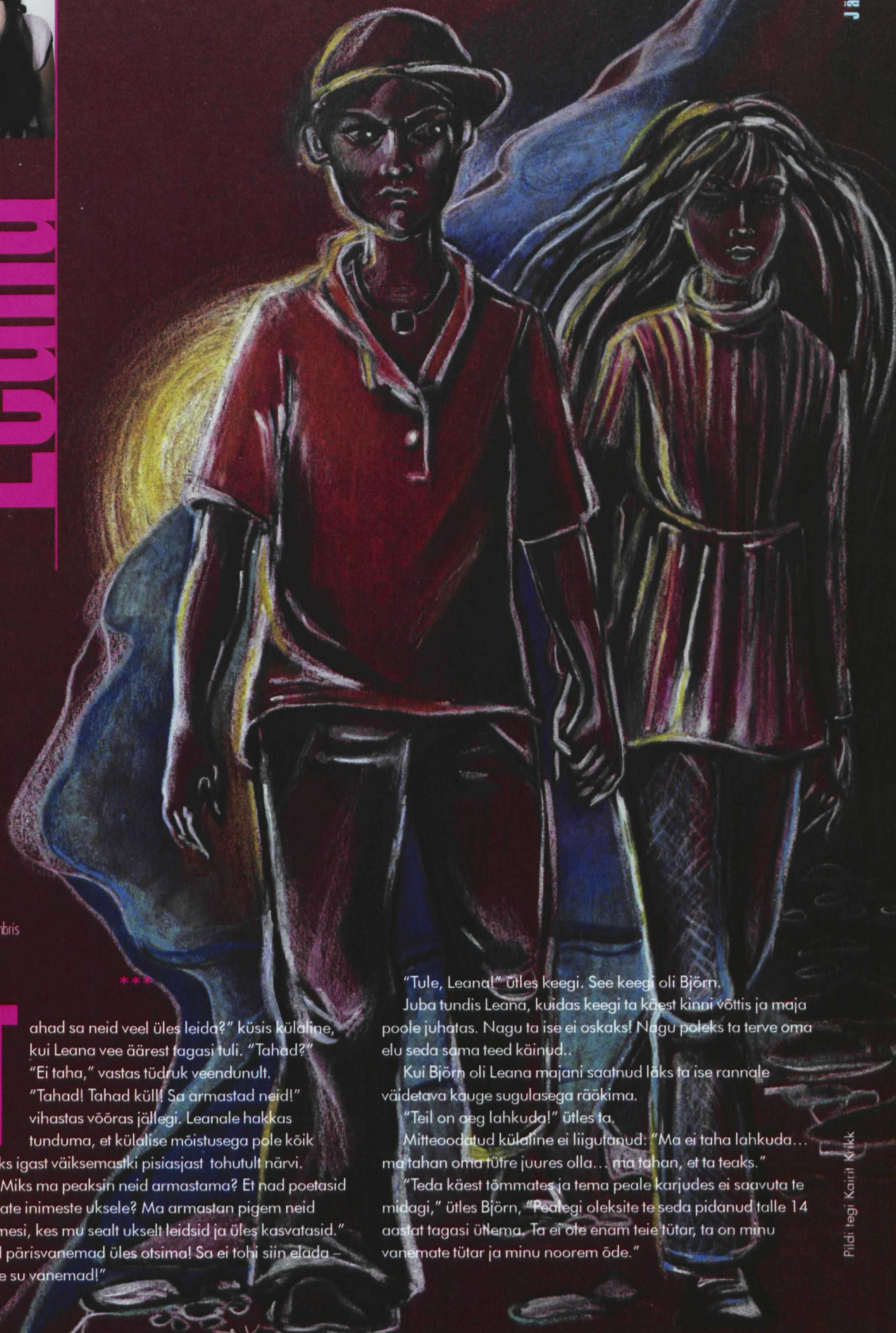
Lehepuudel nagu ehe –
kaunid sügisesed lehed.
Riidest lahti kisub puu
raevukalt suur sügistuul.

Lehti ainsana ei kaota
metsa alla neid ei laota,
okaspuud – nad pole paljad,
sest et nad on igihaljad.

Hiie Tamman

LEANA

Algus oktoobrinumbris

“Tahad sa neid veel üles leida?” küsis külaline, kui Leana vee äärest tagasi tuli. “Tahad?”
 “Ei taha,” vastas tüdruk veendunult.
 “Tahad! Tahad küll! Sa armastad neid!”
 vihastas võõras jällegi. Leanale hakkas tunduma, et külalise mõistusega pole kõik korras, ta läks igast väiksemastki pisasjast tohutult närvi.

“Ei taha. Miks ma peaksin neid armastama? Et nad poetasid mu nii toredate inimeste uksele? Ma armastan pigem neid toremaid inimesi, kes mu sealt uksest leidsid ja üles kasvatasid.”

“Sa pead pärisvanemad üles otsima! Sa ei tohi siin elada – nemad ei ole su vanemad!”

“Tule, Leana!” ütles keegi. See keegi oli Björn.

Juba tundis Leana, kuidas keegi ta käest kinni võttis ja maja poole juhatas. Nagu ta ise ei oskaks! Nagu poleks ta terve oma elu seda sama teed käinud.

Kui Björn oli Leana majani saatnud läks ta ise rannale väidetava kauge sugulasega rääkima.

“Teil on aeg lahkuda!” ütles ta.

Mitteoodatud külaline ei liigutanud: “Ma ei taha lahkuda... ma tahan oma tütre juures olla... ma tahan, et ta teaks.”

“Teda käest tõmmates ja tema peale karjudes ei saavuta te midagi,” ütles Björn, “Pealegi oleksite te seda pidanud talle 14 aastat tagasi ütleva. Ta ei ole enam teie tütar, ta on minu vanemate tütar ja minu noorem õde.”

"Vait! Vait! Ma ei kuule teid!" karjus võõras ja sulges kõrvad kätega, end liival edasi- tagasi kõigutades. "Ma ei lähe siit ära!"

"Leana ei taha oma pärisvanemaid üles leida, ta ei tuleks ealeski teiega kaasa," lausus Björn tõsiselt.

"Ma maksan! Mina ja mu mees maksame! Me võime maksta rohkem kui ta praegused vanemad ja kui mu endine mees... Me võime... Meil on Leanat vaja!"

Björn tõusis püsti ja võttis naise randmest otsustavalt kinni: "Ja mul on vaja, et te lahkuksite ja jätaksite mu õe rahule."

Hommikuks oli kõik endine. Päike tõusis sama vara ja sama kõrgele, kajakad laulsid sama kõvasti ja sama valesti ning meri oli vaikne nagu enamuse ajast...

See oligi siis Leana päris-ema Külli, kes leidis lõpuks oma mahajäetud tütre. Ta oli olnud algusest peale – kohe otsima hakates – kindel, et tüdruk on oma vanematest midagi teada saades õnnelik, kuid nüüd selgus, et... Leana ei tahtnudki oma vanemaid leida. Ta ei armastanud neid enam.

Björn ja ta vanemad, Lisa ja Kalev, ei teadnud, mida peale hakata. Raha nad muidugi vastu ei võtaks – Leana pole mõni asi, mida võib maha jätta, kui tuju tuleb, ning kui uuesti vaja läheb, siis kinni maksta. Samas ei teadnud nad, kas on võimalik jätta Leana enda juurde, kui ta kadunud vanemad on välja ilmunud. Tegelikult nad muidugi teadsid, et kõik on Leana enda otsustada, kuid nad kartsid seda otsust ja just seepärast ei küsinudki tüdrukult endalt.

Leana ei osanud midagi arvata. Mida arvata võõrast, pealegi veel järjekordsest võõrast, kes tuleb ja pärib talt tema vanemate kohta – salaja ja vägivaldselt? Ta üritas seda unustada, kuid millegipärast ei tulnud see välja. Võõra hüüatused kummitasid teda siiani. Miks väitis külaline, et Leana tahab oma pärisvanemad leida? Miks väitis võõras, et ta armastab neid?

Ta ei taha. Ta ei armasta. Kuid samas tüdruk teadis, et ta tahaks neid tundma õppida. Ja neilt igasuguseid küsimusi küsida. Küsida: MIKS?

Koopa lähedalt korjatud üksik õis närtsis ikka veel suures vaasis, kus ta oli nii väike ja üksik. Leana tundis end samamoodi – närtshivana suures maailmas, mis oli täis nii paljut ja ilusat ja suurt, aga tema oli väike ja hirmul, sest... ta ei teadnudki miks.

Õhtupoole tuli Björn jällegi Leanat paadisillale kutsuma.

"Sa ei tohi mind enam sekundikski üksi jätta, siis ma tulen," naeratas tüdruk.

"Ei jätta, ei jätta, sa tõmbad liiga palju võõraid ligi," lausus vend hellalt.

Merel oli tavalisest suurem möll ja vesi oli põhjani tume. Leana tõmbas suure lapilise teki endale ümber ja kujutas ette, et sõidab... paadiga, sinna kaugusesse, kust igal hommikul päike tõuseb. Ta kujutas ette, kuidas ta suleb silmad, sest tuul on väga tugev ja veepiisad löövad talle näkku ja ühel hetkel avab ta silmad... ja näeb!

Tema unistusi segas Björn, kes alustas juttu.

"Leana, mida see võõras sinuga eile rääkis?" Tüdruk kehitas õlgu, "Ei midagi. Ta oli närviline."

"Ja kas ta rääkis midagi... millestki, mis sulle tuttav võis tunduda?"

"Ei, ta ajas seosetud juttu."

Björn ohkas vaikselt ja kergendatult.

"Arvad sa, et ta tuleb tagasi?" küsis Leana.

"Ei," vastas Björn mõne aja pärast. "Parem oleks, kui me ei näeks teda enam mitte kunagi."

Õösel ei saanud Leana jälle hästi magada. Teda kummitasid kaks võõrast. Eriti viimane. Ta tundis, et nad on kuidagi seotud... et ta peab neilt midagi küsima.

Hommikuks oli kõik jälle ununenud. Oli ainult päikeseloojang, liiv ja Leana.

Teised kõik vajusid tagaplaanile.

Varsti sai Björnil paat valmis ja ta viis Leana sellega sõitma. Leana tundis täpselt nii, nagu ta oli mõelnud, tuult ja veepiisku, ja ta surus silmad tugevasti kinni, kuid... kui ta need jälle avas, siis ta ei näinud, nagu tema unistuses.

Äkitselt jäi Leana haigeks. Tal oli kõrge palavik ja ta ei tohtinud voodist tõusta. Arst käis ja lubas ta kodusele ravile jätta, kuid ta pidi saama rahu ja vaikust. Just seda, millest tal järgnevatel päevadel puudu jäi.

Kuna Leana ei tohtinud voodist tõusta, pidi ta tihti üksinda koju jääma. Teised läksid aiamaale, randa, paadisillale, koopa juurde ja vahel istusid niisama verandal. Tüdrukul polnud midagi üksi kodus olemise vastu. Ta sai rahus mõelda, muusikat kuulata, joonistada.

Ühel päeval, kui Leana oli endiselt voodis, teised aga linna läinud, helistati pikalt uksekella. Kedagi ei olnud kodus ja Leana pidi ise avama minema.

Ukse taga seisis poiss, kes tutvustas end Tanelina. Tal olevat neile mingi pakk tuua. Leana lasi poisil sisse tulla ja kirjutas paki saamise paberitele alla. Poiss juhatas ta käe õige koha peale ja Leana allkirjastas paberi.

Tanel tänas tüdrukut ja soovis talle head paranemist, kuid tundus, nagu ei tahtnuksi ta enam lahkuda. Ta vaatas tüdrukut natuke aega ja küsis siis tagasihoidlikult: "Äkki sul on midagi vaja? Poest või kuskilt. Ehk saan kuidagi abiks olla?"

"Ei, kõik on korras," ütles tüdruk naeratades. "Aga kui seltsi pakud, siis sellest küll ära ei ütleks. Päris tükk aega pole kellegagi rääkida saanud."

"Oh, muidugi võin ma sinuga rääkida," lausus poiss ja istus.

Nad kõnelesid paljust: Leanast, tema lapsepõlvest, huvidest, merest – kõigest. Tundus, nagu tunneksid nad teineteist juba tohutult ammu. Lõpuks puudutas Tanel kõige valusamat teemat.

"Kus su vanemad on?" küsis ta halba aimamata.

"Mu vanemad... ma mõtlen, pärisvanemad on... ma ei tea, kus nad on."

"Sa elad kasuvanemate juures?" küsis Tanel kohkudes, ja lisas siis lohutatult. "Sul on siis nendega väga vedanud. Ümberkaudu räägitakse, kui palju nad sinust hoolivad."

"Jah, ma tean," ütles tüdruk vaikselt ja kurvalt.

Kui poiss lõpuks lahkus, oli Leana väga väsinud. Haigus oli küll järele andnud, kuid enesetunne oli veel natuke halb. Ta jõi klaasi vett ja mõtles, et värske õhk teeks talle head. Nii kõndis ta jõuetu ja väsinuna üksinda alla randa.

TELLI
2007. AASTAKS AJAKIRI

HEA LAPS

Ajakiri „Hea Laps”
jätkab järgmisel aastal täies headuses.
Igas numbris põnevad lugemist, nuputamist,
meisterdamist. Postrid, kirjasõbrad, naljad.
Parimatele nuputajatele ja kaastöölisele
jagame igal kuul preemiaid: raamatuid,
plaate, mängu jne.

Aastatellimuse hind 220.- (ostes 276.-)
Poolaastatellimuse hind 120.- (ostes 138.-)

Saada kiri tellimissooviga hiljemalt
15. detsembriks e-posti aadressile:
tellimine@healaps.ee

Kõigi interneti teel tellijate vahel loosime
välja hulganisti toremaid auhindu!

Ajakirja saab tellida aastaringelt ka
kõigist Eesti Posti postkontoritest.

Tere, loom!

Illias põhjamine väikevend

Põhjalunn meenutab oma vahva välimuse poolest muinasjutulindu: tal on valge nägu, must ujumismüts, justkui ripsmetušiga maalitud silmajoon, oranžid jalad ja suur kõver nokk, millesse on vahelduse mõttes veel vagusid veetud.

Rahvasuu on lindu nimetanud nii arktika papagoiks kui ookeani klouniks ja asjatundmatud turistid peavad teda vahel pingviiniks. Kuid põhjalunnil pole pistmist ei papagoide ega pingviinidega: tema kuulub kurvitsaliste seltsi, alklaste sugukonda. Ladinakeelseks nimeks on tal *Fratercula arctica* ehk Arktiline väikevend. Oletatakse, et "vend" võis algselt tähendada ka paatrit: põhjalunn oskab oma jalad niiviisi kokku seada, nagu oleks ta need palvuseks ristanud. Vanasti olevat mõned arvanud, et põhjalunn on midagi kala ja linnu vahepealset – seega võisid kavalad katoliiklased tema lihaga maustada ka reedeti, kui lihasöömine oli usuinimeste jaoks keelu all.

Juba nime järgi võib öelda, et põhjalunnid on külmalembelised linnud. Nad pesitsevad Briti saarte rannikualadel, Põhja-Ameerikas Atlanti ookeani rannikul, Gröönimaa, Norra ja Islandi kaljustel randadel. 60% kogu maailma põhjalunnidest arvatakse pesitsevat Islandis. Need 350-grammised linnud ehitavad oma pesad üksildastesse paikadesse kaljude vahel – kõige enam meeldivad neile mahajäetud jäneseurud. Kuna selliseid magusaid kohti pole just palju, siis elavad nad tihti suurtes kolooniates. Kui urukorterid on hõivatud, siis kaevab lunnipaar kevadel endale ise uru, töötades energiliselt nii noka kui jalgadega. Laiad jalalabad paiskavad mulda nobedasti nagu koerakäpad! Aeg-ajalt tuleb linnukolooniates ette ka kriise ja tülisid. Loodusteadlased on tähele pannud, et põhjalunnidel on üpris ilmekas kehakeel: kui lind kõnib kiirel sammul, pea maas, siis tähendab see: "Vabandust, satusin kogemata siiakanti ja teen kohe sääred!". Ähvardust väljendab põhjalunn sulgi kohevile ajades ja mida laiemalt ta nokk on lahti, seda suurem on tal pahameel.

Põhjalunnid on truid linnud: paarid jäävad enamasti ühte elu lõpuni, ehkki sügisel ja talvel võidakse omapead elada. Kevadel, kui pesa on leitud ja kuluheina ning sulgedega vooderdatud, muneb lunnieema üheainsa muna, mida siis abikaasaga kordamööda haudub. Lunnipapa on tõeline kaval: ta ei hellita oma kaasat mitte üksnes sulgede galantse silitamise, vaid ka väikeste kingitustega – rohukõrte, sulgede ja kalakestega. Põhjalunnide lemmiktoiduks on vingerjad, heeringad ja moivad, kuid süüakse ka krevetite ja harjasusse. Kui põhjalunni tibu pooleteise kuu pärast munast koorub, tuuakse tallegi kalakesi. Pruukosti vedamiseks sobib põhjalunni nokk lausa ideaalselt: ta keele ja noka ehitus on selline, et korraga saab lind 10 kala vabalt kaasa võtta. Ornitoloogide väitel on rekordarvuks olnud koguni 62! Need ripuvad siis tal noka all

Ähvardust väljendab põhjalunn sulgi kohevile ajades ja mida laiemalt ta nokk on lahti, seda suurem on tal pahameel.

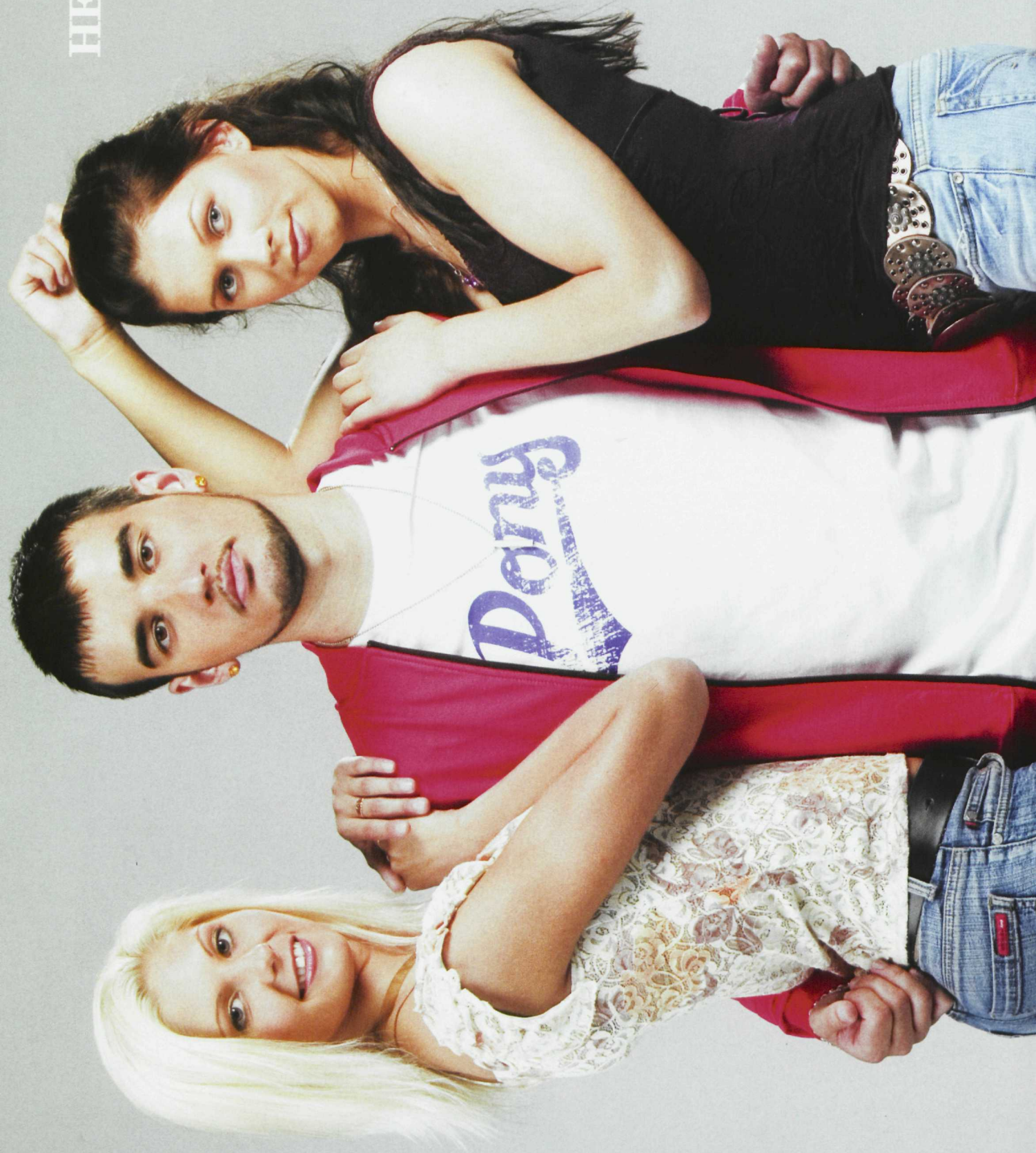
nagu hõbedased vuntsid, kuid alla ei kuku mingil juhul. Mõned kavalad kajakad aga oskavad lunninokast kalu näpata: nad ootavad, kuni põhjalunn on oma noka täis kahmanud ja ründavad teda siis õhus. Muidugi ihuvad kajakad (nagu ka rebased ja rotid) hammast ka lunnimunade ja tibude peale – seepärast pesad urgudesse peidetaksegi. Kuni linnupoeg on väike ega oska lennata, käib ta pesast väljas "ujumistrennis" ainult öösiti. Poega õpetatakse varakult puhtust pidama. On väga tähtis, et põhjalunni suled oleksid puhtad: selleks, et lind jääks "veekindlaks", määrivad ta aeg-ajalt oma sulgi erilise õlitaolise eritise. Toidu järele tuleb sukelduda kiiresti ning kui suled on rämpased, siis tuukritööst asja ei saa. Vee all kasutab põhjalunn ka tiibu – näib, nagu oskaks ta vees lennata!

Lunnitibu eest kannavad vanemad hoolt 40 – 45 päeva, seejärel lendab noorlind avamerlele ja hulbib seal kuude kaupa osavasti lainetel. Oma pesapaika põhjalunnid ei unusta ning käivad seal aeg-ajalt külas, kuid ise hakkavad munema ja peresid looma alles 4-5-aastaselt. Põhjalunni eluiga on umbes 20 aastat. Loodusteadlaste pilgu all õige vanemaks elanud põhjalunn oli 29 aastane, kuid arvatakse, et küllap leidub eakamaidki.

Björk

Foto: Bulls Press

FRAME

Foto: "Smithbridge Productions"

HEA LAPP

Kirjanurk

Tere ja ilusat talvekuud, head sõbrad ja sugulased!

Seekord kuulutame välja septembrinumbriga võistluste auhinnasaajate nimesid. Meenutame veel kord, et Tallinna, Harju-, Lääne-Viru-, Järva, Pärnu- ja Läänemaa lapsed saavad oma preemiad käte **KULLO Lastegaleriist (Kuninga 6, Tallinn), Tartu-, Valga-, Viljandi-, Võru- ja Jõgevamaa laste auhinnad toimetatakse Tartusse O. Lutsu nim. Raamatukogu Lasteosakonda (Kompanii 3/5, Tartu).** Kellel on muid soovide, neil palume toimetusesse kirjutada, helistada või meilida.

LEGO Piraka-toosid

saavad **MAARJA MATLA** Väike-Maarjast, **PILLE-RIIN KULLA** Laevast, **TRIIN VALDMAA** Jõgevast, **JAAK AVESTIK** Tartust ja **KRISTJAN TEDER** Viitnast.

Barbinduse-leheküljele

saabunud Supermani-fantaasiaste preemiad võitsid **TIIU MARI KATA-RIINA KRIGUL** Tabasalust ja **MARI-ANNE SOKK** Soontagast.

NIMI: Kristiina Aderov
VANUS: 12 a.
SÜNNIPÄEV: 15.08.1994
LEMMIKBÄND:

Tanel Padar ja The Sun
LEMMIKRAAMAT: "Ruudi", "Sanna ja salakütid"
LEMMIKTOIT, -JOOK: kartul, viinerikaste, porgandi- ja kapsasalat; segumahl
E-POST: hobune777rtyf@hotmail.ee, kristiina10kristiina@hotmail.ee, rate: sometimeshappy, feim: Stickylove, mängukoobas: Stickylove, MSN: kristiinaaderov@hotmail.com
ADDRESS: Kraavi 3 – 4, Türi, 722214 Järvamaa.

SOOV: leida häid kirjasõpru! Sooviksin saada Tanel Padari plakatit, vastu võin anda Vanilla Ninja!

NIMI: Laura Tibar
VANUS: 11 a.
HÜÜDNIMI: Ninnu, Laurita, Ninžik,
ADDRESS: Öismäe tee 103 – 9, Tallinn 13515
TELEFON: annan siis, kui oleme sõpsid/tuttavad
RATE: nielsen ja -LonelyGirl-1- (selles käin rohkem=P).

Msn: pärast annan!
LEMMIKBÄND: Vanilla Ninja, Terminaator
LEMMIKLAULJA: Maarja Kivi, Shakira, Britney jt.
SOOV: Saada hästi palju kirjasõpse igas vanuses, võiksid ja olla tydrukud, soovitavalt Tallinnast, sest siis saax kokku ka võibolla
VASTAN: igale kirjale 100% Esimene kiri võib olla tavapostiga ja selles võiks olla ka pilt!

NIMI: Franz Hiob
ADDRESS: Viljandi 71020, Tallinna mnt 41

VANUS: 18a
SOOV: leida 16-20a naissoost kaunitar. Võimalusel saada ka foto endast! Jään kirju ootama!

NIMI: Karel Juhkam
SÜNNIPÄEV: 7. august 1987
VANUS: 19 a
TÄHTKUJU: Lövi
JUUKSEVÄRV: helevalge
SOOV: leida kirjasõbratari 16-21a. Palun kirjutage, vastan kõigile tüdrukutele!
ADDRESS: Tallinna mnt 41, Viljandi 71020

Tere! Minu nimi on Kaili. Elan Voorel ja soovin endale kirjasõpra. Vastan igale kirjale. Soovin kirjasõpru ükskõik mis vanuses, nii poisse kui tüdrukuid! **KAILI KAASIK**, Jõgeva mk, Saare vald, Voore sijk 49302, Voore 8 – 16.

Hei-hei! Olen 10-aastane tüdruk, otsin plikse ja poisse kirjasõbraks! Minu hobid on tants, loomad, joonistamine, ujumine ja palju muud. rohkem!. Minu msn mail on **goggo_21@hotmail.com**.

Tere! Olen 10-aastane Kristina. Otsin kirjasõpse vanuses 8 – 12. Mu MSN on **lillemets228@hotmail.com** ja rate on **lillemets228**.

Tere! Olen 11a tüdruk ja otsin vanuses 11-12 kirjasõpra. Msn: **kristinmusi@hotmail.com**, rate on – **kikureit** –.

Otsin endale kirjasõpra, ainult et hoti või maili vahendusel. Ise olen 11a. tüdruk. Otsin 12 aastat poissi, kellega oleks hea suhelda ja kes oleks ikka "norm"... Hot: **merilyn9@hotmail.ee** ja rate: –**kutsake**–.

Roald Dahl viktorlinist võeti osa väga aktiivselt. Tore, et seda vahvat kirjanikku meil nii hästi tuntakse! Kirjastuse Draakon & Kuu avaldatud Dahli raamatud saavad auhinnaks **MARTIINA VIIL** Tartust, **MARIA REBANE** Tartumaalt, **MARI-LIIS MAAMÄGI** Rakverest ja **KÄTLIN LUHT** Türit.

Ristsõnale leidis õige vastuse – „Jah. Kust teil valutab?“ – enamjagu vastajatest. Loositi määras CD-d **ANASTASSIA BELKOVILE** Tallinnast ja **MALLE POOLALE** Tartust.

Lotte-loteril õigeks vastuseks oli Andrus Kivirähk. Auhinna plaadi saab **LISETT ORAS** Keilast ja Lotte mahlapakid Eesti Joonisfilmilt võitsid **ANDRES AINSON** Tallinnast ning **AVELIIS VESKIMÄE** Türit.

Õue-elu 12 kuud

Õueruum on inimese kõige avaram eluruum.

See meie ühine elamisala, mis algab kohe koduuksest, pakub kõige rohkem võimalusi vabalt liikuda, kuhu süda vaid lustib. Kel kodumajal aed ümber, saab koduõuest vahva treeninguruumi kujundada – ronimiseks, hüppamiseks, jooksmiseks ja õuemängude mängimiseks. Kel koduõu aga ilma aiata, algab piiritu õueruum kohe välisuksest.

Õues on ajast aega parem osa oma päevast mööda saadetud. Õueelu oli kõige põnevam kirjanik Oskar Lutsul ja tema „Kevade“ tegelastel. Peaasjalikult väljas möödus päev ka Astrid Lindgreni poistel ja tüdrukutel. Karjamaal, metsateel ja looduse keskel elasid oma päevad ilusaks meie esiemad-isad.

Väljas tegutsemiseks on võimalusi aastaringi – kõik 12 kuud. Tõsi, herra Jaanuarile tuleb külla minna ühtmoodi, preili Aprillile teistmoodi. Riidesse peab panema erinevalt ja mängudki, mis erinevate kuudega kokku käivad, on erinevad.

Kevadise, suvised, sügisese ja talvised õuemängud on üksteisest ikka erinenud, sest õuemängude parimad mänguasjad on looduselt endalt: vesi, lumi, jää, liiv, muld, kivid ja taimed-puud. Lilled ja lehed teevad mängu lilleliseks ja leheliseks. Lumi toob lumemängud, pori aga porimängud.

Hüvasti, üksindus!

Õuemängudel on veel üks eriline ja imeline omadus – kaaslasti mahub mängudesse väga palju ja õues ei ole mängija kunagi üksinda – keegi sidistab, vilistab, sahistab või kruugutab pea kohal. Väljas mängides saab muretul meel kampa kutsuda ka kutsa ja kassile võib kas või ise ette näidata, kuidas õige puu otsa ronimine käib. Hundiratas, tiritamm ja kukerpall tulevad õues iseenesest välja.

Õueelu on võrratu! Süda armastab õueelu kõige rohkem, sest hingata saab täie rinnaga. Õues rassides saavas süda, kopsud ja lihased korraga tööd teha.

Just sellepärast kutsub Eesti Südameliit nii õues mängima kui ka õues mängimise ajalugu ja nüüdisaega uurima.

Milliseid õuemänge varasemal ajal mängiti? Kus, kuidas ja kellega mängud käisid? Mida mängu ja õueelu huvitavaks tegemiseks kasutusele võeti?

Palun küsige emalt ja isalt, vanaemalt ja vanaisalt, vanematelt õdedelt-vendadelt ja teistelki sugulastelt, milliseid õuemänge ja kuidas nemad omal ajal väljas mängisid.

Ootame teie kirjutatud ja joonistatud õuelugusid! Teretulnud on ka fotod ja laulusõnad, mis õue-elu-röõme kajastavad. Kui endisaegseid lugusid koguda pole, tasub teele saata enda ja ka teiste tänaste laste ideid.

Ootame vanu vahvaid ja uusi uhkeid õuemänge hiljemalt 10. jaanuariks 2007!

Rohkesti autasusid!

Mänguidee novembriks: Harilik kullimäng

Poisid ja tüdrukud – 3 kuni 40 mängijat.

Pole midagi lihtsamat kui kullimäng. Juhtmängija ehk kull ajab taga teisi mängijaid. See, keda ta kergelt peopesaga õlale või seljale puudutab, saab juhtmängijaks. Mõnikord võib sealjuures ütelda: „Anna edasi!“

Kullimängule sarnane on **püüisemäng**. Erinevused nende vahel pole kuigi suured.

Püüisemängudes ühineb kinnipüütu või kullikslöödu juhtmängijaga, kullimängudes vahetavad nad lihtsalt kohad.

Kullimängude variante on palju. Mõnede reeglite järgi ei tohi kullikslöödu joosta järele sellele, kes ta kulliks löi.

Teiste reeglite järgi, vastupidi, on jälle täielik õigus nii teha.

Seda kullimänguliiki kutsutakse „Tagasilöögiga kullimängudeks“.

„Koduga kullimängudes“ võib tagaetaav leida varjupaiga varem kindlaksmääratud kohas – „kodus“.

Tõsi, siin tuleb järgida, et mängijad ei kasutaks oma „kodu“ liiga tihti ega jääks sinna kauaks pidama.

Kui üks mängijaist on löönud teise kulliks, peab ta valjusti hüüdma juhtmängija nime, muidu võib juhtuda, et mõni mängijaist ei pane seda tähele.

Raamatust „Lõbusad ajaviitemängud“, Odamees, 2004

Jääsaarel, suitsulahe linnas

Eks ole vahel tore mõelda, et leidub maailmas maid, mis rahva arvu poolest meigi kodumaast väiksemad? Ja kuigi Eestit ei saa ka pidada soojaks paigaks, on mõnel pool nii suved kui ka talved palju külmemad... Küllap on paljud eestlased Islandisse sõites mõlgutanud samasuguseid mõtteid nagu mina.

Kivid, vesi, tuul ja tuli

Kuid Islandi koskede kuningannaks kutsutud Gullfossi juurde jõudes tuli kapuuts pähe panna ja hõlmad vaheliti tõmmata: tohutust karestikust alla viskudes murdus veemassiivist õhku miljardeid pisikesi jääkülmi piisku! Gullfoss on nagu hiiglaslik kividest ja veest tehtud orel, mille mürina saatel pead kõrvalseisjaga kõneldes valjusti hüüdma, et su häält kuulda oleks. Ei midagi muud kui vesi, kivi ja tuul – aga nende kolme kohtumisel tekkis imeline looduslik monument, mille läheduses tunned looduse suhtes imetlust, aukartust ja... mingit ürgset hirmugi. Talvel, kui teed ja kaljuservad tõmbuvad jäiseks, ei tasugi hiigelkosele liiga lähedale tükkiada.

Island on vulkaanilise päritoluga saar. Maapinna all olevad magmakolded soojendavad laavat ja põhjavett praegugi. Enamjagu islandlastest saab oma kodusoojuse just tänu looduslikule kuumale veele. Põnev oli vaadata, kuidas mõne maamaja läheduses ajas oma väike "kodustatud" kuumaveeallikas auru välja! Islandis on 800 kuumaveeallikat, mille keskmine temperatuur on 70 kraadi. Mis nii viga kasvuhuoneidki kütta! Saareriigi rahvas ostab sisse ainult banaane, apelsine ja muud sedasorti eksootikat – kurgid-tomatid-paprikakaunad saadakse oma kasvuhuonetest.

Islandi suurim kuumaveeallikas Deildartunguhver annab välja igas sekundis üle 150 liitri keevat vett. Kõige kuulsamaks peetakse aga Geysiri nimelist kuumaveeallikat: tema järgi hakati purskavaid kuumaveeallikaid ülemaailmselt geisriteks nimetama. Omal ajal üle 60 meetri kõrgusele kuuma vett pursanud Geysir on praeguseks rahunenud, kuid tema järeltulija Strokkuri tegutsemist oli põnev jälgida. Ebausklik inimene võiks arvata, et mulisev ja korisev veeauk on päris põrgu ise: äkki vajub kivide vahel aurav veelomp sõna otseses mõttes maa alla – ja siis tõuseb tohutu purskkaevuna kõrgele õhku. Mitukümmend huvilist seisib ja luges minuteid, et seda uhket veepurset fotole püüda: veel kümme sekundit, veel viis... ja siis taganesid ootajad ülepeakaela, sest pahisev ja keev veemass tõusis ähvardavalt kõrgele nagu mingi merekoletis. Nojah, kanamuna keeks selles kindlasti kähku kõvaks, ainult et kes teda enam kätte saaks!

Reykjaviki lasteluulefestivali korraldajad Islandi Põhja-maade Majast hoiatasid: soojad riided, vettipidavat kingad ja vihmamantel tuleks kindlasti kaasa võtta: päikeselist ilma tuleb Islandi saarel harva ette. Vihmavari? Seda kohalik rahvas ei kasuta, sest esimene korralik tuulehoog murraks vihmasirmi ribad tagurpidi!

Selgus aga, et Islandi ilmahaldjad panid luulefestivalile oma öla alla: päikest ja tuulevaikust jagus terveks sügiskuu lõpunädalaks! Ja tegelikult polegi Atlandi ookeanis asuv Islandi saar mingi külmkapp (kuigi tõlkes tähendab ta nimi Jääsaart): tänu Golfi hoovusele on seal talvine temperatuur vaid 10 - 15 miinuskraadi ja suvel 20 plusskraadi ümber. Päril harju keskmine!

Islandi pealinn Reykjavik

on oma nimegi saanud tänu kuumaveeallikatele. Saare avastanud Norra viikingid rajasid aastal 874 oma küla lahe äärde rannikule, mis oli täis kuumaveeallikate auru – ja Reykjavik tähendabki suitsulahte. Muide, meilgi kasutatakse sõna “viik” lahe tähenduses – Haapsalu rahvas armastab nii Suurt kui Väikest viiki!

Sünge, kuid imeline tunne tekkis ka Keridi vulkaanikraatri läheduses seistes: näis, nagu oleks mingi hiiglane suurt palli visates kivipinnasesse augu löönud! Vulkaanipurskeid on Islandis toimunud ka kümmekond aastat tagasi.

Kuigi Island on pindalalt (103 000 km²) Eestist enam kui kaks korda suurem, elab seal praegu umbkaudu 306 000 inimest. Üle kümnendiku maast on laavaväljade all ja 12 % jääliustike kütkes. Sealsed vastlasõitjad saaksid vist küll hiiglapikad linad... kui hing liulaskmisel imekombel sisse jääks!

Laavaväljad näevad välja nii, nagu oleks mingi kivisööja mutionu hästi suurt pidanud: maantee äärest kuni silmapiirini laiuvad üksnes korrapäratud kivised kuhilad. Sellisel pinnal ei kasva teadagi miski – vast ainult mõned üksikud samblalapid pakuvad silmale väikest värvivaheldust. Sellises paigas võiks kuupealsest elust filmi teha. Mis seal siis imestada, et üle 60 % rahvast elab pealinnas ja selle lähistel!

Islandi kampsunid

on teadagi kuulsad nii ilu kui ka soojuste poolest. Nende kaasautoreid – lambaid – näeb tee ääres päris palju. Islandi määgijad on tüseda olekuga ja vähemalt eemalt vaadates nii puhta kasukaga, nagu oleksid nad karjamaale minnes duši ja fööni alt läbi käinud. Islandis öeldakse olevat üle poole miljoni lamba ning üle 80 000 hobuse. Suksud on samuti islandlaste suur uhkus: nad on saarel elanud niisama kaua kui inimesedki ja ühtki muud tõugu kaeramootorit pole sinna sajandite jooksul sisse veetud. Islandi tõugu hobused on tugeva kondiga, targad ning vastupidavad. Nende iseäralikule sammule on antud oma nimigi – “tölt”. Maanteede ääri palistavatel karjamaadel võib näha suurte karjadena kappamas kõikvõimalikke värvi hobuseid: on musti, valgeid, võike, raudjaid ja isegi mustriit mustvalgeid lehma meenutavaid suksusid. Näis, et hobuseid on saarel hulga rohkem kui koeri: nädala jooksul nägin Reykjavikis ainult kolme peni, ja neidki äärelinnas kõndides! Teadjamad ütlesid, et kesklinna lubatakse koos koertega tulla vaid kindlatel päevadel – kahjuks lõppes

Soome lasteklassiku Kirsi Kunnasega Gullfossi kose juures

Ameerika kirjanikud Mary Minter ja Hal Sirowitz ning Fääri saarte luuletaja Bardur Oskarrson

Islandi poeet Adalsteinn Asberg Sigurdsson

festival enne kutsupäeva...

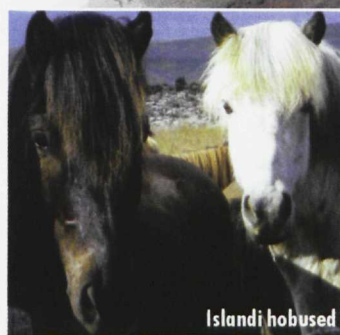
Luulefestival ise oli aga väga põnev: lisaks islandi kirjanikele oli kutsutud külalisi ka Taanist, Rootsist, Soomest, USA-st, Inglismaalt, Kanadast, Fääri saartelt... no ja muidugi ka Eestist. Huvitav oli näha islandi koole, kus meie esinemisi väga soojalt vastu võeti, kuigi pooled poeedid lugesid oma loomingut inglise keeles. Kui näitasin Korpuskoli

teismelistele Häid Lapsi, hüüdsid kaks tüdrukut postereid vaadates: “Oo – Vanilla Ninja!” Ehk tunnevad meie õpilased ära ka islandi poptähe Björki?

Kõnelda kõigest ei jõua, kuid ühte tähtsat fakti ei tahaks kuidagi unustada: just Islandi eelmine president **Vigdís Finnbogadóttir** oli see, kes tunnustas esimesena Eesti Vabariigi taasiseseisvumist! Tema oli, muide, maailma esimene seaduslikul teel valitud naispresident, kes juhtis Islandi riiki 16 aastat järjest (presidendivalimised toimuvad iga 4 aasta tagant). Ka praegusest presidentist, Ólafur Ragnar Grímssonist, peab rahvas lugu – tema on presidentitoolil juba kolmandat korda järjest. Islandlased oskavad vabadust hinnata: nende maa sai iseseisvaks vabariigiks 17. juunil 1944, ning seda päeva tähistatakse väga pidulikult.

Islandlaste perekonnanimega on isevärki lood: see näitab, kelle poja või tütreaga on tegemist: “dóttir” tähendab tütar, “son” aga poega. Nii et kui oled tubli, siis teed sellega äü ka

Stokkuri geiser

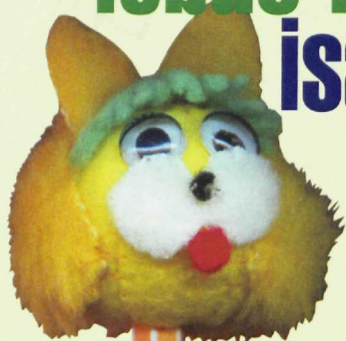
Islandi hobused

oma isale, kui aga hakkad loruks, siis teeb see su isalegi häbi... Klassinimekirjades ja telefoniraamatuteski on kõigepealt kirja pandud eesnimi ning seejärel võid lugeda, kelle dóttiri või soniga on tegemist. Huvitav, kas pole!

Isevärki pliiats

lõbus kingitus

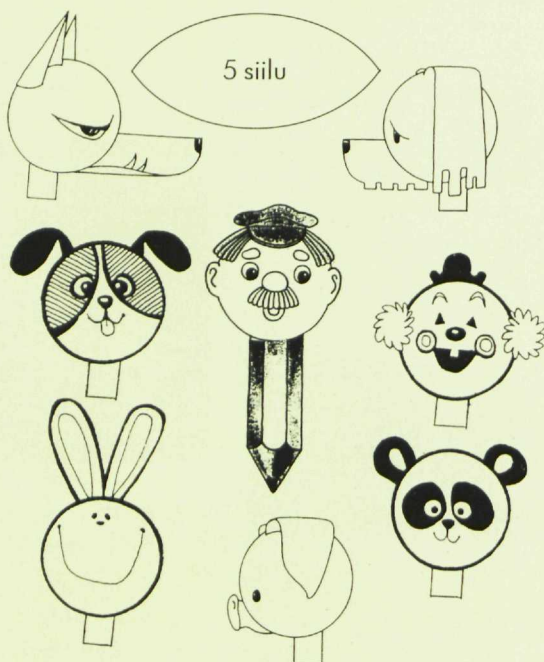
isadepäevaks

Üllata isadepäeval oma isa või vanaisa lõbusaks kujundatud pliiatsiga. Selleks valmista pliiatsi (või pastaka) otsa lustakas looma- või inimpea. Käsitöökauplustes on müügil vahtpallid. Kõige sobivam on umbes 3 cm läbimõeduga pall. Tee palli sisse just nii suur auk, et pliiats selle sees kindlalt püsiks.

Palli võid värvida, kuid soovitaksin sul see katta hoopis vilt- või trikooniidega, kuna siis on kergem teda kujundada. Katteriide võid teha siiludest.

Siit leiadki lõike. Lõika selle järgi 5 siilu ja õmble need kokku palliks. Jälgi, et ka siin jääks alla väike auguke pliiatsi jaoks. Jäta esialgu esimene ja viimane

siil omavahel kokku õmblemata. Pööra peakate parempidi, pane vahtpall katteriide sisse ja tõmba riie hästi pingule. Viimane õmblus tee juba palli peal.

Nüüd kujunda saadud pea kassiks või koeraks, jäneseks või karuks, lõbusaks klouniks või patsidega tüdrukuks. Võid ka proovida isa enda portree pliiatsi otsa meisterdada!

Põnevast leiuamist ja meisterdamist!

Limpa kaissu, Lotte peä alla!

Kreenholm on seni tootnud välismaale saatmiseks muudes maades sündinud multikakangelastega voodilinu ja froteerätikuid. Väikesed soomlased uinuvad Eestis tehtud muumitolli-linade vahel ja ameeriklased võivad ka unes näha Miki-Hiire koomiksitelgasi, kes nende padjapüüridelt vastu vaatavad. Nüüd hakkas Kreenholm valmistama ka eestimaiste raamatu- ja filmikangelastega voodipesu ja käterätte. Väljavalituiks osutusid Andrus Kivirähi leiutatud Limpa ja Lotte. Mis nüüd viga Limpa kaisus uinuda ja Lotte seltsis silmi kuivatada! Limpa-linad on juba poodides saadaval, Lotte omad peatselt tulekul.

Noortemaailm näitas sügismoodi

Septembri lõpus toimus Tallinna Kaubamaja Noortemaailmas noorte sügiskollektsiooni demonstratsioon. Värvide poolest paistsid kõige rohkem silma must, valge, pruun ja hall. Kuid see ei tähenda sugugi seda, et sel talvel nii mornides värvides ringi kõndima peab. Lõbusatele ja julgetele pakutakse kaheksakümnendate stiilis oranži-rohelise-sinise-lilla-kirjusid kampsuneid, salle, mütse, kindaid. Poistele on müügile tulnud roosad t-särgid ja pluusid. Teksa on moes nii tüdrukute- kui ka poistemoes puhul.

Soojema sügisilma korral võivad tüdrukud kombineerida seelikut, jakki ja saapaid, kuid ettevaatust külma ilma korral - tervis ikka eelkõige! Nabapluusid ja miniseelikud tasuks ikka sügiseks kappi jätta... Kes soovib end sügismoeaga paremini kurssi viia külastagu Tallinna või Tartu Kaubamaja Noortemaailma.
Anneli Orgusaar

Kehra lapsed tegid puudega tutvust

Kehra keskkooli algklasside maja oli 4. oktoobril isevärki puukool. Iga klass oli varem loosi tahtel valinud ühe puu, mida tuli sel päeval uurida. Hommikul tulid lapsed kooli, kaasas puukoori, puulehti, oksa ja mitmesugust muud looduslikku materjali. Paljudel oli pildimaterjali puudest. Suuremad surfasid internetis, tuhnisid teatmeteostes ning varusid huvitavat infot puude kohta. Päev oli sisukas: kõik said palju uusi teadmisi, iga õpilane sai esineda.

Aasta 2006 sensatsiooniline uudis Eesti Ajaloomuuseumilt!

1896. aasta sensatsiooniline uudis oli Edisoni Ideal-„Kinematograph“ ehk elavad fotod. Tuhanded, kes seda nägid, hüüdsid: imeline!

2006. aasta sensatsiooniline uudis: Eesti Ajaloomuuseumi ja Eesti Film 100 kuulutasid 4. oktoobril välja Eesti Filmi- muuseumi avamise Tallinna Suurgildi hoones. Esmakordselt näidati Eestis kino samas majas 1896. aasta 4. oktoobril – täpselt 110 aastat tagasi! Nüüd on võimalik samas imetleda näitust ja vaadata filmiprogrammi, mis toob vaatajani vendade Lumière'ide esimesel kinoetendusel Pariisis 1895. aasta 28. detsembril esitatud kümme filmi (*La Première Séance*) ja Lumière'i firma poolt aastatel 1896-99 filmitud ringvaate maailma erinevatest paikadest (*Planète Lumière*). Samuti näidatakse Saksamaalt pärit vendade Skladanowskyte esimesi filme ning Eesti Filmiarhiivi kogudest varaseimad säilinud Eestis filmitud dokumentaalkaadreid. Kõik kinohuvilised Ajaloomuuseumi!

Näitus on Eesti Ajaloomuuseumi Suurgildi hoones (Pikk 17, Tallinn) avatud 5. oktoobrist 2006 – 4. märtsini 2007 neljapäevast teisipäevani kell 11-18.

Lahe koolipäev Pärnus,

13.oktoobril toimus Pärnu Strand
Spa& Conference hotellis kolmandat
aastat järjest noortekonverents.

Sel aastal kandis see nimetust **“Lahe koolipäev 2006 – kuidas targalt otsustada?”**. Kuna algus oli kell 10 Pärnus, siis tuli muidugi varem ärgata, et bussist maha mitte jääda. Mina kui inimene, kes ei salli hilinemist, olin kohal pool tundi enne bussi väljumist, mõni aga jäi sama palju hiljaks... Eriti tark otsus see hilinejatest ei olnud!

Õnneks väljus Tallinnast lausa 3 spetsiaalset noortekonverentsile viivat bussi, nii et kõik 150 noort mahtus peale. Kokku oli konverentsile tulnud ligi 420 noort. Kõigepealt jagati kokkutulnutele “nänni”: iga osaleja sai oma nimega rinnamärgi, konverentsilogoga õlakoti, teatmiku ning Simpeli stardika. Lisaks jagati molblapaelu ning t-särke.

Kohale olid kutsutud need esinejad, kes oskasid anda kasulikke nippe, kuidas targalt ja õigesti otsustada.

“Fame”i **lavastaja ja koreograafil Jüri Naelal** oli vast kõige raskem ülesanne: tuli veel unised noored üles ajada ning neisse särtsakust süstida! See ei olnud talle aga sugugi mitte raske ülesanne, sest poole tunni pärast terve saal juba tantsis. Konverentsilised demonstreerisid 9-10 enesekindlat poosi, millest tekkis tantsukava, mida muusikaga koos kohe ka esitada sai.

Eri Klas rääkis häbenemata oma madalast haridustasest ning laiskusest. Ka jutustas ta ühe loo, kuidas ta kümne-aastasena hobuse seljas linnakooli ratsutas ning loomaga

klassigi minna tahtis... Samuti sellest, kuidas teda õpilasena koolist välja taheti visata, aga tema – aastaid hiljem – sinna kooli lausa õpetajaks läks, ning nüüdseks on temast saanud selle kooli auõpilane!

Kõige tulisema arutelu vallandas **Rate.ee alusepanija Andrei Korobeinik**, keda üks konverentsiline süüdistas oma klassikaaslaste sõltuvaks muutmises. Kui Rate.ee sulgeda ainult seetõttu, et inimesed langevad sõltuvusse, siis peaks

viina- ja tubakavabrikud ning kasiinod ammugi sulgema! Tegelikult peaksid noored endale ise teadvustama, mida nad teevad ning mille peale oma raha raiskavad. Andrei kiitis ettevõtja elu – sind ei saa vallandada, sa teenid kopsakaid rahasummasid ning risk – see käib asja juurde!

Hansapanga töötaja Margus Rink soovitas tööd võtta kui mängu. See tähendab, et tööta oma 8 tundi päevas ära ning siis lae akusid: lõbutse sõpradega ja puhka, et homme taas tööl särada. Margus on pigem alluv kui ettevõtja, sest ettevõtja peab olema 24/h oma töö juures. Isegi puhkusel olles tuleb oma äri peale mõelda. Alluvana suled sa aga õhtul töökoha ukse ning avad selle alles hommikul.

Vabakutselised moosekandid **Chalise, Vaiko Eplik ja Jaan Pehk** esitasid – khm...kuidas seda nüüd viisakalt öeldagi – improviseeritud palakesi. Iga “lookene” oli umbes pool kuni üks minutit pikk ning äärmiselt VALI.

Küsimuse peale, et kas lood olid juba kodus valmis mõeldud või saalis kohapeal improviseeritud, ühest vastust ei saanudki. Ju siis pooleks. Seepeale paluti neil teha täpselt üheminutiline pala teemal “isolatsiooniplaadid”, millega muusikud väga hästi hakkama said.

Pärast järjekordset pausi koguneti taas saali. Vaim oli ettekandeks valmis, kui järsku pooled lambid kustusid ning ruumi tormasid “terroristid”, kes võtsid saalisolijad “pantvangi”. Pärast “appi tõtanud” Eesti sõdurite ja terroristide väikest rüselust saadi olukord kontrolli alla ning **viitseadmiral Tarmo Kõuts** sai oma ettekandega alustada. Tema põhisõnum oli see, et Eesti poistele on sõjavägi väga kasulik ning armeeteenistus on esimene samm mehustumise poole. Seega ei ole lootust, et sõjavägi vabatahtlikuks muutub...

Reklaamiõppejõu Linnar Priimägi sõnum oli aga üheselt mõistetav: õppida, õppida ja veel kord õppida!

Õhtusel galal ootas mind ja veel kuut “hea eeskujut” kandidaati autasustamine, kus premeeriti aukirja ja kingitustega. Peale auhinnatseremooniast algas tagasisõit koju, seda juba uute sõprade ning kustumatute muljetega.

Suurvahetund

Hea Lapse arhiivist

Ikka nimest mõeldes...

Armsad sõbrad! Siin on üks väike osa kirjadest, mis puudutavad meie mõtet ajakirjale uut nime leida. Ilusaid nimesid on palju, aga missugune neist on see õige? Mõtleme veel! Ja ootame teie arvamusi ning ettepanekuid!

Teie sõber Triibu-Liine

Tere!

Mõte ajakirjale Hea Laps uus nimi leida oli... no ütleme, et peaaegu šokeeriv. Üllatav ja harjumatu igal juhul. Mõelda vaid: vana hea Hea Laps polegi varsti enam Hea Laps... Minu arust on (oli) see lihtsalt geniaalne nimi: sõna

“hea” ei vaja vist kommentaare, “Laps” aga ei pruugi tähendada alaealisust, -mõõdulisust ja – väärsust (nagu mitmed ennasttäis täiskasvanud näikse arvavad), vaid pigem kõike, mis lastes (ükskõik kui suurtes või väikestes) head on: uudishimu, imestamisvõimet, loovust jne.

Samas on tõsine argument, et paljud õpetajad ja lapsevanemad eelaarvamuste tõttu ajakirja nimest kaugemale vaatama ei vaevu. Kui ikka mängus on lugejaskonna laiendamine ja kodumaa (loe lemmikajakiri) kutsub, tuleb tema kaitseks ju välja astuda. Minu meelest sobiks ajakirjale uueks nimeks NUTIKAS NOOR. On igati loogiline, et headest lastest saavad veidi suuremaks sirdudes nutikad noored, sest headus sisaldab minu meelest ka tarkust, mõistmist ja oskust teha õigeid otsuseid. Samuti laseb selline nimi alles jätta alapealkirja “ja tema sõbrad ja sugulased”, mis laseks vanadel lugejatel aimata, mis ajakirjaga õigupoolest tegu on.

Martina VIII Tartust

Tere, Hea Laps!

Minu nime valikud on siis sellised: Kirjalaps, Aktiivne Kirjutaja, Noor Kirjalaps, Noor Kirjutaja, Eestimaa Noor, Minu Sõna, Paneme Kirja, Meie Mõtlemekoos.

Anna-Maria Uulma Sauell!

Tere! Siin on minu ettepanekud!

Trips-Traps-Trull – sest see oleks “kift” pealkiri!
MIAILA – ehk Mitte Ainult Lastele!

Triibuline – sest Triibu-Liine on Hea Lapse maskott ja pealkiri “Triibuline” väljendab ka seda, et ajakirjas on nii võistlusi, kirjasõpru, niisama lugemist jne.

Päikesekiir – sest see pealkiri toob suve lähemale.

Kuukiir – suvel ja kevadel võiks olla pealkirjaks “Päikesekiir”; talvel ja sügisel “Kuukiir”.

Aastaring – sest ajakiri ilmub igal kuul aastaringis, sobiks ka “12 kuud”.

Parimatest parim – Sest “Hea Laps” vääraks seda nime!

Eelis Ruus Elvast

Austet Hea Laps!

Austet Triibu-Liine! Austet Leelo Tungal!

Pakun ajakirja uueks nimeks: LASTEMÕTTED või HEAD MÕTTED, Aro-Ats Aasma Niiumaalt

Pakun ajakirja uueks nimeks (isikustamatut) – LAPSEMEEL.

Selgitus on lühike – kõigil, kes ajakirja loevad, on säilinud hinges kõige väärtuslikum – LAPSEMEELSUS. Lisaks arvan veel seda, et terve selle Päikese all viibimise aja oleme suuremal või vähemal määral hingelt siiski lapsed. Väliselt tehakse tahes tahtmata üksjagu „nägusid“...

Lugupidamisega, Velko Aasma Niiumaalt

Tervisi sombusest Suure-Jaanist!

Lugesin siin, et tahate seal ajakirja nime muutma hakata.

Ärge siis nii palju ka muutke, et ajakirja enam ära ei tunne.

Ehk aitaks seegi, kui panna sõna LAPS asemele näiteks MÕTTED – ehk siis kokku oleks see siis HEAD MÕTTED.

Tervitades, Kersti Vendelin

Hei,

minu pakkumised uuele nimele: Paabel, Rüblik, Juunior

Marianne Sokk Soontagast

Tere!

Minu meelest oleks hea uus nimi Pailapsiin!

Andres Ainson Tallinnast

Tere, Hea Lapse toimetus!

Arvan, et kõige paremini sobiks ajakirjale uueks nimeks Koolilaps!

Tiiu Mari Kateriina Kriigul Tabasalust

Vastuseks eelmises numbris ilmunud L-i kirjale reetmise kohta saabus mitmesuguseid arvamusi.

Gerli Harjumaalt:

Kui see sõbrants Sind pugejaks söimas, siis pole mingit mõtet temaga lepitust otsida. Kui ta sinust nii halvasti räägib, siis on ta muidugi kade, et oled temast targem. Niikui ei usalda Sa ju teda enam, eksju? Ära pane teda lihtsalt tähele, see on kõige parem nipp selliste “sõprade” eemal hoidmiseks.

Tiina:

Kuule, L., ma arvan, et tean Sind küll! Kirjutad, et sõbranna tegi etteütluses palju vigu. Kas ta oleks pidanud siis rõõmustama ja Sind kallistama, et Sinu etteütlus oli nii “tipptasemel”? Ütled, et sõbranna rääkis Sinu saladused teistele pliksidele ära – aga mida Sa ise teed? Kirjutad sellest „reeturist“ täiesti võõrastele inimestele! Võid ju proovida temaga leppida, aga mina ei usu, et ta Sulle andestab!

Triibu-Liine laiutab käppi:

Igäühel oma arvamus, selge see! Kuid mina arvan, et inimestele on KÕNEOSKUS just selleks antudki, et oma probleemid selgeks rääkida! Kui oled sõbras pettunud, siis tasuks kõigepealt temaga asja arutada, enne kui igaveseks selga pöörata. Keegi pole läbinisti ideaalne, kuid ega ükski tüdruk ole ka läbinisti paharet!

Luiged läinud – lumi taga...

Rändlinnud on juba ammu lahkunud ja küllap ennast juba lõunamaal kenasti sisse seadnud, meie siin Läänemere kaldal aga valmistume talve tulekuks. Vanarahvas õpetas, et talvel tuleb hoida jalad soojas ja pea jahedas: mõtted olgu terased ja süda soe.

Kõige rohkem soojendab südant teadagi see, kui keegi su peale mõtleb ja sulle head soovib. Südameheadus aga väljendub sageli ka väikestes, igapäistes tegudes.

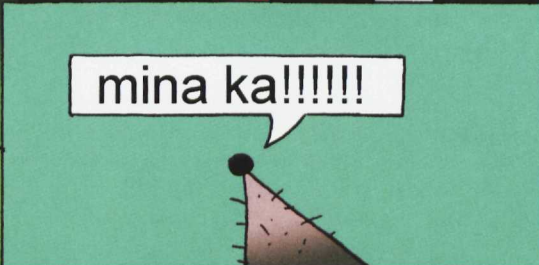
Niisiis: pange kirja lugu või luuletus ja joonistage kena pilt teemal "Minu väike heategu". Ootame teie loomingut toimetusse hiljemalt 5. detsembriks!

Parimate joonistajate-kirjutajate vahel loosime koos Rimonnega välja My Scene'i talvised nukud!

r
a
h
n
n
u
Reet Mängel- Juuse

appiiiiiiiiiiii!!!!
Ma olen eksinud...

mina ka!!!!!!

ja mina

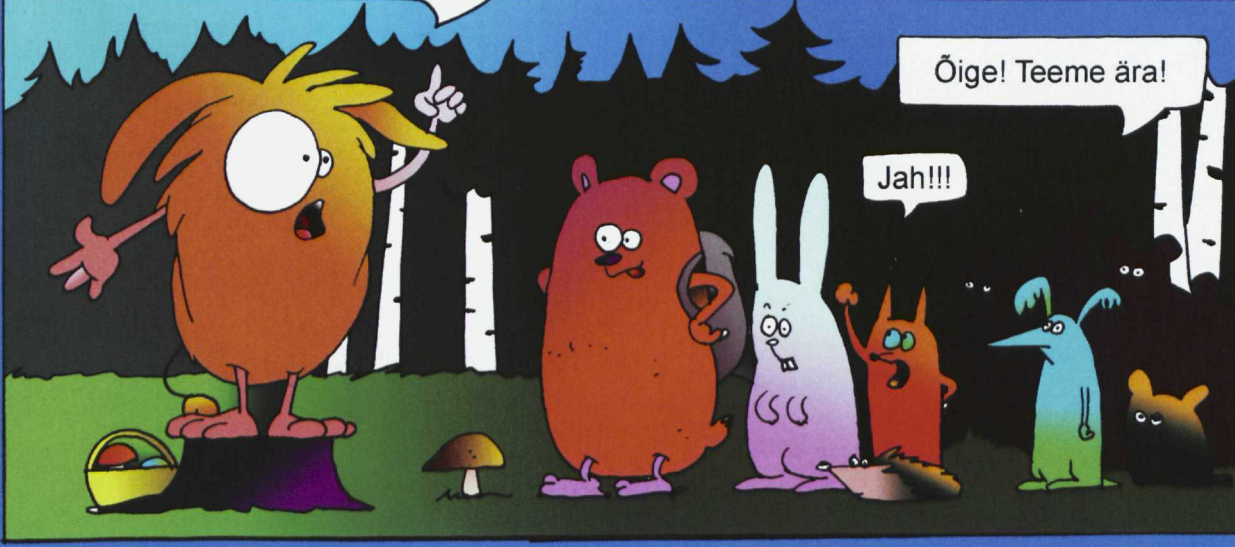
Ma olen juba aasta
aega eksinud

mina
ka...

Ma olen
ka eksinud

mina
ka

Seoses nii paljude eksimisjuhtudega, teen ettepaneku rajada siia linn!!!!
...Et oleks kuhu tulla kui ära eksime...!

Õige! Teeme ära!

Jah!!!

Ande Andekas-Lammutaja

Lumeveski noodivõti

Pühendatud kõigile neile jõuludele,
mil lund on sadanud

Kui paljud meist on mõelnud, kas keegi üldse kontrollib lumeadu? Metsaelanikud teavad, et on olemas Lumemõlder – tegelane, kes noodivõtme abil laseb lumel laialt langeda. Mis juhtub aga siis, kui noodivõti kurjade jõudude poolt ära varastatakse?

TEGELASED:

PÄKAPIKK – (heatahtlik ning julge pisike olevus)

HALDJAS – (heade mõtete haldjas, kes küll näeb ja teab kõike, kuid vajab tegutsemiseks teiste abi)

KURI 1 – (paharett, kellele meeldib kamandada)

KURI 2 – (paharett, kes ei saa kõigest päris nii aru, nagu peaks)

HAMSTER KARU – (hamstrist naabrivalve inspektor, kes ei talu reeglitest kõrvalekaldumisi)

KRIIMSILM KASS – (kass, kes kunagi õpetas lapsi lugema, ent on nüüdsest haridussüsteemist nõrkinud ning pöördunud kurjale teele)

PÄKAPIKUEMA – (ühiloolitsev proua, kelle silmis on õige vaid tema arvamus)

DOKTOR MUTT – (hajameelne arstitädi, kelle mees kunagi suuri ja uhkeid pidusid korraldas)

BARBIE – (metsa eksinud mänguasi, kes tihti igavuse käes piinleb)

FANTOOM – (mitmestunud isiksusega Lumeveski valvur, kes ei saa tihti iseendastki aru)

LUMEMÖLDER – (lumeveski valitseja)

(Eesriide avanedes on lava pime, vahetevahel vaid välgatab valgeks. Kostub muusika, mida vaigistavad pikne, vihasabin ning tuulekohin. Keset lava asub ratastel kast.)

HALDJAS (jookseb paanikas lavale, tal on käes noodivõti.

Vaatab sobivat peidupaika otsides ringi.)

KURI 1 (lava tagant): Tee kiiresti, ta ei saa enam kaugel olla!

KURI 2 (lava tagant, hingeldades): Kas sa ei näe, et ma püüan!

HALDJAS (näeb kasti, peidab noodivõtme sinna ning jookseb lavalt ära.)

(Valgustid annavad lavale nõrka valgust, aeg-ajalt välgatab justkui pikne päris valgeks.)

KURI 1 ja **KURI 2** (jõuavad lavale).

KURI 2 (kukub hingeldades kokku): Ma ei jõua enam!

Mine ilma minuta edasi...

KURI 1 Boss lööb meid maha, kui ta noodivõtit tagasi ei saal!

Aja end püsti!

KURI 2 (tõuseb aeglaselt, silmab kasti): Mis sa arvad,

kas ta äkki ei võinud... (Osutab kasti poole.)

KURI 1: Aga võib-olla tõesti... (Mõlemad lähevad kasti juurde.)

HAMSTER KARU (tuleb lavale, vilistab).

KURI 1 ja **KURI 2** (ehmuvad, pööravad ümber).

HAMSTER KARU: Tervist, noormehed! (Näitab töötõendit.)

Naabrivalve inspektor hamster Karu.

Mõistate? Me pole teid siin varem näinud.

Oskate seda kuidagi seletada?

KURI 1: Selle põhjuseks on ilmselt see, et me pole siin varem viibinud.

HAMSTER KARU: See seletab paljugi, mõistate? Ning mis teid siia tõi?

Kuritegelikud plaanid?

KURI 1 ja **KURI 2** (koos): Eil/Jah!

KURI 1: Ei, ei, loomulikult ei. Ärge kuulake teda!

Teate, tal on veidi kummaline huumor...

HAMSTER KARU: Meie huumorit ei sall, eriti veel kummalist.

Mõistate? Ning millised teie

mittekurjad kavatsused välja näevad? Mõistate, ma pean kõik protokollki kandma... Me ootame!

KURI 1: Ah jaa... Jajah... Vaadake, meie boss käskis meil...

Käskis meil...

KURI 2: Jõulukuuse otsida!

KURI 1: Jajah, jõulukuuse otsida... Sellise suure ja koheva...

KURI 2: Jajah, sellise suure ja koheva... Ilusa jõulukuuse!

HAMSTER KARU: Mõistan, mõistan. See seletab paljugi...

Ometi – miski teie jutus ei klapi. See siin

on männi-, mitte kuusemets! (Astub Kuri 1-le lähemale, nii et kast jääb nende vahele.)

KURI 1: Oi jah, vaadake, pühadetraditsioonid on igal pool erinevad.

Saksamaal on jõulupuuks nulg, egiptuses palm.

Meie ülemusele meeldivad männid!

HAMSTER KARU: Valetad! (Kuri 1 ja Hamster Karu teevad kastist kinni

hoides tiiru, nii et sellel jääb vastaskülg ette.)

KURI 1: Ei valeta! (Kuri 1 ja Hamster Karu teevad tiiru,

nii et kastil jääb vastaskülg ette.)

HAMSTER KARU: Valetad! (Kuri 1 ja Hamster Karu teevad tiiru,

nii et kastil jääb vastaskülg ette.)

KURI 1: Valetan! (Kuri 1 ja Hamster Karu teevad tiiru,

nii et kastil jääb vastaskülg ette.)

HAMSTER KARU: Ee-ei vaa-leta! Meid sa juba ära ei peta, mõistad!

KURI 1: Jah, tundub tõesti nii... Mul ei jäägi muud üle,

kui tunnistada sinu...

HAMSTER KARU: Meie!

KURI 1: Teie üleolekut. Tundub, et ma ei valetanudki... Kas me võime

nüüd kuuse... ee, männi otsimisega edasi tegelda?

HAMSTER KARU: Aga loomulikult! Vabandust tülitamise pärast.

Kui keegi peaks teid veel segama, öelge, et naabrivalve inspektor

Hamster Karu on teie sõber ning kõik on kohemaid joones!

Mõistate?

KURI 2 (raputab Hamster Karu kätt): Mõistame, mõistame!

Väga suur tänu, teist oli palju abi!

HAMSTER KARU: (lahkub)

KURI 1 Lollpea, sa oleks peaaegu kõik vussi keeranud! Lähme võtame

nüüd selle viilivõtme seal kastist ära ning kiirustame bossi juurde.

KURI 2: Oota! Oled sa kindel, et see üldse seal on?

KURI 1: Ilma järele vaatamata ei saa me seda ju teada, või kuidas?

KURI 2: Õigus jah, selle peale ma ei tulnudki! (Kuri 1 ja Kuri 2.)

lähevad kasti juurde, kallutavad selle ette ning avavad

kaane – nii, et kasti sisemus on ka publikule näha)

KURI 2: Näed! See on tühi! Ma ütlesin ju juba varem,

et äkki noodivõtit polegi seal!

KURI 1: Tolvan! Me PEAME noodivõtme kätte saama,

muidu ilutseme me homme bossi jõululaval!

KURI 2: See oleks nüüd küll halb, jah... (Kuri 1 ja Kuri 2 lahkuvad.)

(Hakkab kostma O. Ehala „Päkapiku jõululaulu“ meloodia.

Lavatuled süttivad. Kasti kaas avaneb, sellest astub välja Päkapikk,

noodivõti käes. Ringutab, vaatab ringi, vaatab noodivõtit.)

PÄKAPIKK: Kust see veel siia sai?

HALDJAS (lava tagant): Päkapikk!

PÄKAPIKK: Jah? Kes mind hüüab?

HALDJAS (tuleb lavale): See olen mina, heade mõtete haldjas.

Kuula hoolikalt, mul on sulle üks väga tähtis ülesanne.

Anna andeks, et su rahu häirima peame, kuid ainult sina võid veel

jõulud päästa. Ma pean sind siiski hoiatama, et see võib ohtlikuks osutada, kui soovid, võid veel loobuda.

PÄKAPIKK: Kui minu võimuses on midagi head korda saata, siis ma tagasi ei astu.

HALDJAS: Väga tore, kuula siis. See noodivõti, mida sa käes hoiad, on Lumeveski Noodivõti. Kurjadel jõududel õnnestus see Lumemõldri käest ära varastada ning veel tänase öö jooksul tuleb see tagasi viia. Vastasel juhul ootavad ees mustad, lumeta jõulud...

PÄKAPIKK: Kuidas ma sinna Lumeveskisse saan?

HALDJAS: Sinna minekuks ei ole võimalik teed juhatada või kaarti joonistada, igaüks peab astuma oma südame järgi.

Pea meeles – kurjad jõud teevad sinu takistamiseks ükskõik midal!

PÄKAPIKK: Ära karda, sul ei tule minus pettuda. (Käib ringi, ka saalis, otsides teed Lumeveski juurde. Küsib publikult abi, pakub neile komme. Eesriie sulgub, Haldjas jääb lavale kardina ette.)

HALDJAS (hakkab laulma "Päkapiku jõululaulu", loopides samal ajal „lund“): Käib ringi päkapikk väikene... (Päkapikk laulab refrääni kaasa. Laulu lõppedes lahkeb Haldjas lavalt.)

(Eesriie avaneb kuulda on tuult ja müristamist. Lava on pime, lüües vaid vahel paariks hetkeks valgeks. Kast on ära viidud, selle asemel on laval känd ja paar palki.)

KRIIMSILM KASS (tuleb lavale): Siia-sinna, siia-sinna, hulgutatan neid siia-sinna, hirmutan nii maad kui linna! Tiri, tont, neid siia-sinna! Seal tulebki üks! (Istub kännule, pistab piibu suhu.) Tere päkapikk!

PÄKAPIKK (jõuab lavale, võpatab): Oih, tere!

KRIIMSILM KASS: Tule loe mulle, päkapikk.

PÄKAPIKK: Vabandust, mul on tõesti kiire...

KRIIMSILM KASS: Kes ei mõistnud lugeda, see sai tukast sugeda!

PÄKAPIKK: Ma oskan lugeda. Lihtsalt...

KRIIMSILM KASS: Kes aga mõistis, aru sai, sellele ta tegi pai...

(käratab) Tule loe mulle!

PÄKAPIKK (ehmub ja laskub Kassi ette põlvili): Mida ma loen?

KRIIMSILM KASS: (võtab maast raamatu „Kui siilil nohu oli“):

Loe näiteks seda. See on tore lugu, mulle meeldib ikka, kui lapsed seda loevad.

PÄKAPIKK (vaatab noodivõtit): Kuhu ma selle seniks panen?

KRIIMSILM KASS: Sa võid minu kätte hoiule anda.

PÄKAPIKK: Ma ei tea, kas ma tohiksin... (Hakkab püsti tõusma.)

Äkki ma loen mõni teine kord?

KRIIMSILM KASS: Kes ei mõistnud lugeda, see sai tukast sugeda!

PÄKAPIKK (laskub ehmunult tagasi põlvili, ulatab noodivõtme Kassile, avab raamatu ning hakkab lugema): Kui siilil nohu oli.

Oma poolsada aastat tagasi tuli kord lumi juba mihkkipäeva paiku

maha. Puud olid kõik veel lehes, lumi jäi seetõttu okstele kergesti

pidama. Praks ja praks murdusid puude oksad liiga ränga

lumekoorma all. Siis aga paari-kolme päeva järel kadus lumi –

läks uuesti soojaks ja pehmed ilmad kestsid veel tükk aega...

KRIIMSILM KASS: (tõuseb püsti ning jookseb minema, noodivõti käes).

PÄKAPIKK (kargab püsti): Oota! Anna mu noodivõti tagasi!

Palun! (Istub ja hakkab nutma.)

HALDJAS (tuleb lavale, laulab või loeb, päkapikk „aevastab“ kaasa):

Kord mättal istus väike päkapikk,

kes oli saanud suure nohu.

Ta oli väga hea ja korralik,

nüüd taskurätti väänas rohul.

Nuuskas ta, aevastas,

ja atsihh, atsihh siis kostus.

Nuuskas ta, aevastas,

kust küll leida arstirohtu?

PÄKAPIKUEMA (tuleb lavale, otsib maast midagi ja pistab aeg-ajalt korvi, ehmuks aevastuse peale).

HALDJAS (laulab või loeb): Siis päkapikumammi lausus tall:

PÄKAPIKUEMA (laulab või loeb): Oih ehmatasid mind ja kassil!

Pead metsatohtri juurde tõttama,

ei muidu tõvest saa sa lahti.

Džemper nüüd otsi uus...

HALDJAS (laulab või loeb, Päkapikk „aevastab“ kaasa):
Taas atsihh, atsihh siis kostus.

PÄKAPIKUEMA (laulab või loeb): Taskurätt, õige suur,
ei sul muidu minna passi.

PÄKAPIKK: Aitäh, aga mul pole arsti vaja.

Mul ei ole nohu, pisarad jätvad lihtsalt sellise mulje...

PÄKAPIKUEMA: Kullakene, mis sul juhtus?

PÄKAPIKK: Kriimsilm Kass varastas noodivõtme,
mille ma Lumemõldrile viima pidin.

PÄKAPIKUEMA: Sellised need tänapäeva lapsed on!

Mõtlevad ükskõik mida välja, et ei peaks arsti juurde minema!

PÄKAPIKK: Aga ma ei valeta ju, see tõesti juhtus niil!

PÄKAPIKUEMA: Kullake, mine nüüd ilusti doktor Muti juurde. Ta annab

sulle rohtu ning oledki jälle terve ja elurõõmus. Mine aga mine!

PÄKAPIKK (pühib silmad ja hakkabki minema – läheb lava taha).

PÄKAPIKUEMA (ohkab): Lapsed... (lahkub)

HALDJAS (laulab): Nüüd päkapikul oli tõesti rutt,
et üles leida muti urgul.

Seal valges kitlis ootas Doktor Mutt;

kes vaatas keelt ja vaatas kurku.

Rohtu sai väikemees,

ja atsihh atsihh sai otsa.

Õnnelik päkapikk

kodu poole jälle tõttas. (Lahkub.)

PÄKAPIKK (tuleb lavale): Aitäh, doktor Mutt!

DOKTOR MUTT: Nonoh, ma ei leia, et mu rohud oleks sind eriti

aidanud, sa tundud endiselt nukker...

PÄKAPIKK: Tegelikult polnudki mul nohu, Päkapikuema saatis

mu siia, öeldes, et saan su juurest abi.

DOKTOR MUTT: Abi mille suhtes?

PÄKAPIKK: Tema arvas, et mul on nohu, aga tegelikult
ma lihtsalt nutsin.

DOKTOR MUTT: Nutsid? Jõulude ajal?

PÄKAPIKK: Jah. Kriimsilm Kass varastas mult noodivõtme,

mille ma Lumemõldri juurde viima pidin. Kui ma sellega

tänase öö jooksul hakkama ei saa, tulevad lumeta jõulud.

BARBIE (lava tagant): Eeeee-maaaa!

DOKTOR MUTT: Oota, tütreke, kas sa ei näe, et mul on tegemist?

BARBIE (lava tagant): Ee-ma-aa, mul on igaav!

DOKTOR MUTT: Kannata natuke, muidu saadan su jõuludeks

kodust ära, Lumemõldri juurde!

BARBIE (tuleb lavale): Lumemõldri juurde? Kes see veel on?

DOKTOR MUTT: Eee... Noh... Seda, et Lumemõlder on...

(Päkapikule.) Kes see Lumemõlder õigupoolest ongi?

PÄKAPIKK: Lumemõlder on Lumeveski valvaja. Tema jahvatab meile

talveks lund ning laseb seda jõuludel eriti laialt sadada.

BARBIE: Lahe! Emme, kas ma tohin minna? Palun, palun, palun! Siin

on peale seda, kui issi oma peod ära lõpetas, nii-ii igavaks läinud!

DOKTOR MUTT: Nojah, ta leidis, et peale pidu on tervisehädad ikka

suuremad... Teate küll, peavalu ja halb enesetunne...

BARBIE: Kas ma tohin siis minna?

DOKTOR MUTT: No eks sa mine... (Barbie hakkab minema.)

PÄKAPIKK: Kas... Kas see on tõesti su tütar?

BARBIE: Oodake! Kuidas ma sinna üldse saan? Ma ei tea teedki ju!

DOKTOR MUTT: (Päkapikule): Kasutütar. Ma leidsin ta siis,

kui ta alles päris pisike oli. (Barbiele.)

Oota veidi, Päkapikk on ka sinna teel. Ta juhatab sind.

BARBIE (ulatab Päkapikule käe): Tere, mina olen Barbie!

PÄKAPIKK: Päkapikk, (irooniliselt) meeldiv tutvuda. (Doktor Mutile.)

Oled sa kindel, et see on hea idee? Mul tuleb veel viiulivõti kätte

saada ning see võib ohtlikuks osutada. Pealegi pean ma kiiresti

liikuma, et kõigega enne päikesetõusu hakkama saada...

BARBIE: Loomulikult on see hea idee, ega ma mingi tibi põle,

keda kotsa murdmine masendab!

DOKTOR MUTT: Seda et... Ma ei usu, et midagi karta tasuks...

BARBIE (tirib Päkapikku endaga kaasa): Tule, lähme nüüd,

sa ise ju ütlesid, et kiire on!

DOKTOR MUTTE (vangutab pead): Noored... (Lahkub.)

BARBIE ja **PÄKAPIKK** (lahkuvad lavalt saali).

KURJAD ja **KRIIMSILM KASS** (tulevad vastasäärtest lavale, jäävad seisma, panevad kohvrind maha).

KRIIMSILM KASS: Ma loodan, et teil on raha kaasas?

KURI 1: Jah, siinsamas! (Kuri 2-le.) Sa pead nüüd seda kotti kõlistamal!

KURI 2: Õige jah! (Kõlistab rahaga portfelli.) Ja noodivõti?

KRIIMSILM KASS: Loomulikult, loomulikult! (Avab portfelli ning näitab noodivõtit.)

PÄKAPIKK (jõuab Barbiega tagasi lava juurde, jäävad selle äärde istuma): Tasa! Need on nemad!

KRIIMSILM KASS: Väga meeldiv oli teiega äri teha!

KURI 1: Rõõm oli puhtalt ja ainult meiepoolne!

KRIIMSILM KASS: (lahkub, võttes rahaga portfelli).

PÄKAPIKK: Me peame selle noodivõtte tagasi saama!

BARBIE: Mul on idee, kuula! (Sosistab päkapikule midagi.)

KURI 2: Vaata, kui ilusti see noodivõti valguse käes sädeleb!

KURI 1: Nüüd saame me bossilt kiita! Aga anna see siia, enne kui sa mõne rumalusega hakkama saad!

BARBIE (tuleb lavale): Hei, poisid!

KURI 1: Hei-hei. (Kuri 2-le.) Anna see noodivõti siia nüüd!

(Vaatab uuesti Barbie poole.) Oi, tere!

BARBIE: Mida teiesugused ilusad poisid siin pimedas metsas teevad?

KURI 1: Me... Me... Noh, me... Me otsime kuuske...

Mändi! Jah, jõulumändi!

BARBIE: Aga mis asi see sul käes on?

KURI 2: See on noodivõti!

BARBIE: Noooodi-võti! Kas ma tohin seda näha?

KURI 2: Jah, muidugi. Loomulikult! (Hakkab noodivõtit

Barbiele ulatama.)

KURI 1: Oota! Anna see siia! (Rabab noodivõtte ning astub

Barbie juurde, ulatab selle talle): Palun!

BARBIE (teeb Kuri 1-le põsele musi): Aitäh! (Läheb Päkapiku juurde, jooksevad saali.)

KURI 1: (Vaatab võlutult Barbiele järele, silitab põske).

KURI 2: Ta varastas noodivõtme! Oi, boss lööb meid maha!

KURI 1: Ah? Mis? (Mõistus jõuab pähe tagasi.) Idioot!

See on kõik sinu süü!

KURI 2: Minu süü? Sina olid ju see, kes talle noodivõtme ulatas!

KURI 1: Sa oleksid pidanud mind takistama! Aga ei, vahid lolli näoga pealt nagu mõni poollearuline!

(Kuri 1 ja Kuri 2 lahkuvad lavalt.)

PÄKAPIKK (on Barbiega lava ees): Tubli! Nüüd on meil vaja Lumeveski juurde tee leida!

BARBIE: Mis mõttes? Ma sain aru, et sa oskad sinna minna?

PÄKAPIKK: Mitte päriselt. Heade mõtete haldjas ütles mulle, et sinna minekuks ei ole ühtset rada, igaüks peab tee ise üles leidma.

BARBIE: No leia siis!

PÄKAPIKK: Kui ma vaid teaksin, kuidas...

FANTOOM (tuleb lavale, Miki-mask peas. Vaatab salakavalalt ringi ja naerab. Märkab järsku Päkapiku ja Barbiet, ehmub ning teeskleb, et ta on kuusk).

BARBIE (jõuab koos Päkapikuga lavale, jalutavad Fantoomist mööda): Kummaline...

PÄKAPIKK: Misasi?

BARBIE: See kuusk seal... Ma mõtlesin et me oleme männimetsas...

PÄKAPIKK: Me olemegi männimetsas! Oota! See ei ole mingi kuusk, see on Miki-Hiir!

BARBIE (tantsib ümber Fantoomi): Hey Mickey, you're so fine, you're so fine you blow my mind.

FANTOOM (rebib maski peast): Ma ei ole Miki-Hiir! Ma olen Fantoom! Fantoom! Ma võin võtta ükskõik kelle kuju ma vaid soovin!

Ma olen Fantoom! Lumeveski valvur! Fantoom!

PÄKAPIKK: Oota! Mida sa just ütlesid?

BARBIE: Jah! Kui sa võid võtta ükskõik kelle kuju, siis miks sa end Mikiksi muutsid, mitte kuuseks?

PÄKAPIKK: Ei, ma ei mõelnud seda! Sa ütlesid, et sa oled Lumeveski valvur!

FANTOOM: Lumeveski? Mis Lumeveski? Pole kuulnudki! Heh-heh!

BARBIE: Ta valetab! Ma tunnen seda, et ta valetab!

PÄKAPIKK: Loomulikult ta valetab! Mida me peame tegema, et Lumemöldri juurde pääseda?

(Kostab Miljonimängu tunnusmeloodia.)

FANTOOM (võtab tooli ning surub Päkapiku sellele istuma): Väga hea, et sa seda küsisid! Selleks ei ole vaja teha muud, kui vastata järjest viieteistkümneme küsimusele. Sul on kasutada kolm ölekört: publiku abi, fifty-fifty ning helistamine sõbrale. Oled sa valmis alustama?

PÄKAPIKK (ebalevalt): Jah...

FANTOOM: Kallid televaatajad, nobedate näppude voozu läbis edu-kaimalt võistleja Päkapikk. Saatesse on ta kaasa võtnud oma sõbra, Barbie. (Barbie lehvitab.) Esimene küsimus kõlab: Mis aastal...

PÄKAPIKK: 313.

FANTOOM: Kas panen lukku?

PÄKAPIKK: Lukku!

FANTOOM: Teine küsimus: Kuidas kõlab...

PÄKAPIKK: Meles meles!

FANTOOM: Lukku?

PÄKAPIKK: Lukku!

FANTOOM: Mis värvi...

PÄKAPIKK: Kollane! Lukku!

FANTOOM: Kes kirjutas...

PÄKAPIKK: Astrid Lindgren!

FANTOOM: Mis keeles...

PÄKAPIKK: Aramea!

FANTOOM: Kelle loodud...

PÄKAPIKK: Walt Disney!

FANTOOM: Kallid televaatajad! Oleme jõudnud võistleja Päkapikuga viimase, viieteistkümnenda küsimuse juurde. Kuidas enesetunne on?

PÄKAPIKK: Meeletu pinget on peal hetkel. Meeletu pinget!

FANTOOM: Pea mees, sul on kasutamata veel kõik ölekõrred. Ning viimane küsimus kõlab: Kumb oli enne, kas kana või muna?

PÄKAPIKK (raputab meeletult pead ja väristab käsi, lõpuks purskab):

Kana! (Lava läheb pimedaks.)

FANTOOM: Ja meil on võitja!

KURI 1: Sa tolvad, boss lööb meid maha!

FANTOOM: Ja meil on võitja!

KURI 2: Ta varastas noodivõtme! Oi, boss lööb meid maha!

FANTOOM: Ja meil on võitja!

KRIIMSILM KASS: Kes ei mõistnud lugeda, see sai tukast sugeda!

FANTOOM: Ja meil on võitja!

(Tuled süttivad, laval on Päkapikk ja Lumemölder.)

LUMEMÖLDER: Tere tulemast minu kuningriiki, maailma, kus valitsevad puhas lumi ning karge jää!

PÄKAPIKK: Tervist, Lumemölder! See kuulub vist siia?

(Ulatab noodivõtme.)

LUMEMÖLDER: Noodivõti! Ma tänan! Tegelikult olin ma juba kaotanud lootuse seda uuesti näha!

PÄKAPIKK: Aga nüüd on kõik korras, eks? Nüüd ootavad meid valged jõulud!

LUMEMÖLDER: Loomulikult! Kohemaid lasen ma lumel langeda nii, nagu seda veel keegi näinud ei ole! Kui praegune hetk ei ole pidutsemiseks parim, siis olen mina kogu oma elu valesi elanud!

PÄKAPIKK: Tõepoolest! Pidu alaku! (Laulab "Karulaane jenkat".)

Paksus karulaanes, metsakurus suures, kõrge kuuse all...

KÕIK (kogunevad refrääni ajaks lavale, lavale, laulavad):

.;: Kriimsilm, karuott ja rebane, siilipoiss ja jännes karvane hüppavad üheskoos üksmeelses tantsuhoos karulaane jenkat.;;:

Kummardus ja eesriie.

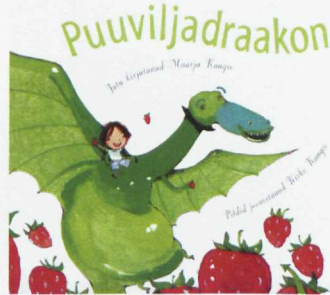
Ilus kingitus uudishimulikele

Kui otsid oma sõbrale sünnipäevakingitust, siis sobib selleks kindla peale kirjastuse Valgus välja antud **“Minu esimene küsimusteraamat”**. Raamat on rikkalikult ja mõnusasti illustreeritud ning sellest leiad vastuseid kõikvõimalikele küsimustele – alates sellest, kuidas kaelkirjakud juua saavad ja lõpetades infoga tähtede säramise kohta. Vastused on lihtsas ja arusaadavas keeles: näiteks saad teada, et kõige lihtsam on selgitada, kas on tegu krokodilli või talle üsna sarnase alligaatoriga: nimelt pole alligaatori hambaid näha, kui ta suu on kinni, kuid krokodilli hambad paistavad iga ilmaga! Raamat käib kenasti krõpsuga kinni, nii et krokodillid sealt omatahtsi välja ei pääse!

Puuvilja-draakon ja teised

Õed Kirke ja Maarja Kangro armastasid juba väikesest peast joonistada ja kirjutada – just nõnda, nagu meie luuejadki. Nüüd avaldas kirjastus Koolibri nende esimese ühise lasteraamatu **“Puuviljadraakon”**. Raamatus on palju lõbusaid pilte ja ka lugu ise pole surmtõsine – ennemini ikka naljakas.

Nüüd märkas draakon Kairit. Ta astus tornile lähemale, tõstis tüdruku ühe käpaga õhku, nuusutas teda... ja pani siis tornirõdule tagasi.

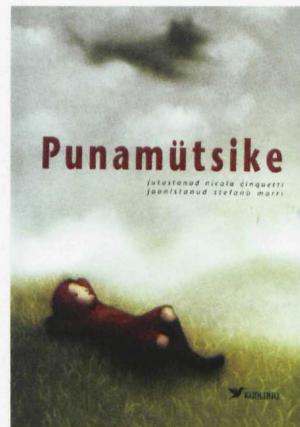
“Aga kuidas, isand Draakon,” hüüatas kuninganna pettunult, “kas teile siis ei maitsegi printsessid? Olgu peale, meil on siin vorsti ka. Kähku, alamad!” Kiiresti sõitis draakonile tee peale ette kolm veoautot, mille kastides oli kokku mitu tonni vorsti.

“Rööh,” tegi draakon, lükkas jalaga vorstiautod ümber ja hakkas banaanistanduste poole vaaruma.

Kuidas draakon banaanidega käitus, selle kohta loe juba raamatust!

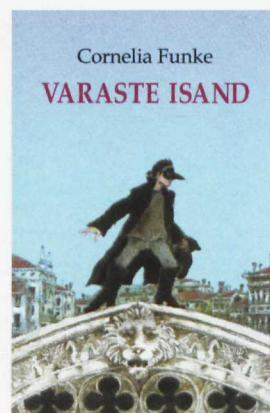
Kaunilt kujundatud klassika

Punamütsikese-muinasjutt on olnud põnev juba väga paljudele põlvkondadele ning vendade Grimmide lugu on paljude rahvaste kirjanikud oma lastele ümber jutustanud. Kirjastuses Koolibri trükitud vastse **“Punamütsikese”** jutustas väikestele itaallastele ümber **Nicola Cinquetti** ja pildid joonistas juurde **Stefano Morri**. Raamat on kaunilt kujundatud ja muinasjutt – nagu teada – lõpeb ikka õnnelikult. Vähemasti Punamütsikese ja ta vanaema jaoks!

Kes on Varaste Isand?

Cornelia Funke jutustus **“Varaste isand”** pajatab itaalia tänavalastest, kelle hulka satuvad kaks saksa poissi. Prosper ja ta väikevend Bo on keerulises olukorras: kuna nende ema suri hiljuti, siis otsustas karm ja üsna lastevaenulik vanatädi nad lahutada. Väikese Bo oli tädi nõus enda juurde võtma, kuid suurem poiss pidi minema lastekodusse. Vennad põgenesid oma ema lemmiklinna Veneetsiasse ja leidsid pelgupaiga sealsete tänavalaste hulgas, kuid tädi palkas detektiivi, et neid kinni püüda. Loo teeb veel keerulisemaks see, et tänavalaste seas liigub maskiga poiss – Varaste Isand, kelle hingel lasub isevärki saladus. Raamat on otsast lõpuni põnev ja seda on raske käest ära panna. Mis muud, kui tuleb ta läbi lugeda! Raamatu on tõlkinud Eve Sooneste ja Toomas Toomra.

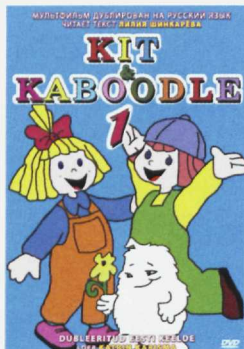

Kui Victor mõistis, et Prosper on tal peost libisenud, virutas ta jalaga raevunult vastu lähimat paadivaia, mis räpasest kanaliveest välja ulatus. Seejärel pidi ta koju lonkama.

Pool teed sajas ta omaette nii valjusti, et inimesed jäid talle järele vaatama. Kuid raevunud Victor ei pannud seda tähele. “Nagu mingi algajal!” kirus ta ennast. “Lasin end kollanokana kannult maha raputada. Kes see teine õieti oli? Väikevenna kohta liiga suur. Pagana lugu! Poiss jookseb mulle otse sülle ja mina lasen ta minema. Olen ikka oinapea!” ta virutas äralöödud jalaga vastu tühja sigaretikarpi ja krimpsutas valu pärast nägu. “Ise olen süüdi,” pörises ta. “Just nii, ise süüdi. Korralik detektiiv ei aja lapsi taga.”

"Kit & Kaboodle" tulevad külla!

Kui ühes peres on vend ja õde, siis võib kindel olla, et igavaks seal elu ei lähe! Eriti, kui on tege- mist selliste särtsakate tegelastega nagu Kit ja Kaboodle! Kõigest, mis rüblikutega juhtub – nii rõõmsatest sündmus- test kui ka äpardustest – on vaatajal üht-teist õppida. Režissöör **John Minnis**, kes muude preemiate seas on 1985.a. võitnud parima animeeritud lühifilmi eest Oscari, sattus neist mõnusatelt tüüpidest sellisesse vaimustusse, et valmistas neist terve multikasari. Ka meil Eestis saavad lapsed nüüd Kiti ja Kaboodle'i lugusid DVD-delt vaadata (sarjas on neid tervelt 4!), kusjuures eestikeelset teksti loeb näitleja Katrin Karisma, venekeelset aga Lilia Shinkarjova.

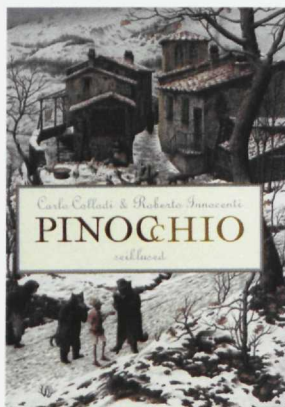

Maailma kõige nutikama puupea seiklused

Kes on meie planeedi nutikaim puupea? Aga muidugi et Pinocchio, itaalia poissnukk! Kadri laupäeval – 24. novembril – tähistame selle poisi looja **Carlo Collodi** 180. sünniaastapäeva.

Meil Eestis tuntakse Pinocchiot rohkem Buratinona – seda eeskätt tänu vene kirjanik Aleksei Tolstoile, kes jutustas puunuku seiklused ümber omal – ja samuti väga põneval – kombel. ("Burattino" tähendabki itaalia keeles puunuku!) Eesti Nukuteatri omaaegne lavastaja ning näitleja Ferdinand Veike tegi Tolstoi "Kuldvõtmekese" ainetel pool sajandit tagasi nii nukunäidendi kui ka telerelavastuse, praegused lapsed aga sõbrun- sid Buratinoga nii Olav Ehala – Juhan Viidingu lastemuusikali kui ka ETV vahva saatesari kaudu.

Kogu selle puunukuparaadi algatajaks on aga Carlo Collodi (1826 – 1890) – itaalia kirjanik ja žurnalist. Kirjaniku tegelik nimi oli Carlo Lorenzini – Collodi varjunime võttis ta endale küla järgi, kus ta veetis lapsepõlve. Carlo võitles noorpõlves tulihingelisel Itaalia iseseisvumise eest ning andis välja satiiriajakirju "Il Lampione" ja "La Scaramuccia". Kui Collodi oli itaalia keelde tõlkinud Charles Perrault' "Punamütsikese" ja teisigi muinasjutte, siis tundis ta taht- mist ka ise lastelugusid kirjutada. Kõige populaarsemaks neist osu- tuski "Pinocchio", mille esimene peatükk ilmus lasteajakirjas "Il Giornale dei Bambini" 1881. Ega vist ole teadagi, kui mitme filmi ja lavastuse aluseks Pinocchio on sestpeale olnud, igatahes pärineb tummfilmi-variant aastast 1911. 1940 tegi puunukust joonisfilmi Disney kompanii ning 1972 esines Comencini vändatud filmis ko- guni Gina Lollobrigina. Hea uudis on aga see, et kirjastus Varrak avaldas Pinocchio-loo nii uhke raamatuna, et see peaks sobima kingituseks nii lastele kui suurtelegi. "Pinocchio" tõlkis eesti keelde Tiina Randviir.

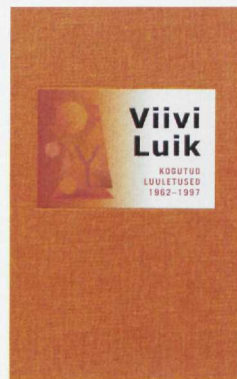

Ilu vastu võtja

6. novembril tähistab üm- margust sün- nipäeva **Viivi Luik** – kirjanik, kes alus- tas luuletajateed õige varakult – Kal- metu 8-klassilise kooli õpilasena. Tema kooliaegsed värsid ilmusid ajakirjas Pioneer ja ajalehes Säde ning esimene luulekogu "**Pilvede püha**" avaldati siis, kui noor autor oli alles 18-aastane. Nüüdseks on Viivi Luige sulest ilmunud terve riulitais raamatuid – lisaks luuletustele on ta kirjutanud ka romaane, lastejutustusi ja ajakirjanduslikke esseesid. Kirjanik on koos Epp Kokamäega ilusa aabitsagi valmis teinud! Tema Leopoldi-juttudest saate teada, kui- das eladis maalapsed eelmise sajandi keskel, ja kindlasti sobib suurematele lugejate lauale ka romaan "**Seitsmes rahukevad**", mis on nüüdseks tõlgitud juba paljudesse keeltesse.

Kirjastus Tänapäev avaldas kirjaniku juubeliks suure valikkogu tema luulest – kindlasti leiavad paljud sealt endale meelepäraseid mõtteid.

Siin avaldatud luuletuse kirjutas Viivi 15-aastasena.

Võtke!

Kollaseid lehti on puudel,
punaseid ka.
Liblendab okstel ja tuules,
täis on neid maa.

Õhtu septembris on vilu,
väriseb haab.
Nukrat ja heledat ilu
pakkuda saab.

Talv juba kusagil astub,
leegitseb haab.
Võtke see ilu talt vastu,
praegu veel saab!

**Väikese
viguriga
lastelaulud**

NÜÜD MÕUGIL
**UUS
CD**

Plaaditais uusi muhedaid lastelaule Priit Pajusaarelt on CD-le saanud koostöös Lasteekraani Muusika- stuudioga.

Eesti Päevaleht

aktaprint Pire-Kodu LASTEVAHVA MEEDIASÜSTEEMID ECD ESTCONDE-E HEA LAPS Sõprus

Tip-Tip Tap Tänavuõhtukud CITROËN JALAX VAIN RIMONNE

Paljude päkapikkude soovil andis helilooja **Priit Pajusaar** välja uhiuue lastelaulude CD. Et luule oleks lõbusam, valis ta seekord tekstideks viguritega värsid. Kuulake, rõõmustage ja laulge kaasa!

Poster: Björk, Jääsaare tuline tütar

Islandi muusikast

kõneldes meenub kõigepealt

Björk – väike temperamentne lauljatar. Isa järgi saadud liig-nime Godmundsdottir ei kasuta ta juba ammu: björgimat Björki pole niikuinii maailmas olemas!

Björki muusikutee algas varakult: kuueaastaselt käis ta juba muusikakoolis ja 11-aastaselt ilmus ta esimene album

“Björk”. Lapstähena sai ta küll kohe kuulsaks, kuid koolikaaslaste kadedus tegi pisikese eskimonäolise muusiku elu nii raskeks, et uutele plaatidele ei tahtnud ta mõeldagi. “Väikeseks hiinlaseks” kutsutud Björk hakkas jälle muusikat tegema siis, kui moodi läks punk. Ta mängis mitmes punkbändis trummi ning esines ka lauljana. KUKL-i nimelise bändi looming jõudis isegi Londonis tehtud plaatidele, kuid KUKL-i lagunedes pääses Björki uus bänd Syklarmanjo oma hitiga “Birthday” koguni Inglismaa edetabelite tippu.

Bänd tõlkis küll oma nime ingliskeelseks (Sugar Cubes) ja andis välja menuka albumi “It’s It”, kuid lagunes juba 1992. aastal. Aasta hiljem aga ilmus Björki esimene täiskasvanu-plaat “Debut”, mis saavutas edu kogu maailmas: müügihulk ületas 2,5 miljonit! Björk kolis Inglismaale ja andis välja rea menukaid albumeid: “Post”, “Telegram”, “Homogenic”, “Vessel”, “All Is Full Of Love”, “Selmasongs”, “Vespertine”, “Greatest Hits”, “Medulla”, “Drawing Restraint 9”... “Selmasongs” sisaldab muuseas filmimuusikat: Björk mängis nimelt peaosas filmis “Tantsija pimeduses”, mida meil Eestiski näidati.

Menuaastaks oli Björkile 2004: siis oli ta koos Madonna ja Mariah Carey’ga Briti muusikaauhindade nominendiks ja esines Ateena olümpiamängudel. Tema looming on omanäoline segu popist, rokest, elektronmuusikast ja folgist.

Äsja möödunud suvel sai Björk hakkama 7-albumilise kassetiga “Surrounded”, mis sisaldab tema loomingut paremikku läbi aastate – ka videotena.

17. novembril koguneb üle 14 aasta Reykjavíkis taas ansambel Sugar Cubes, tähistamaks oma 20. sünniaastapäeva. Loodetavasti esineb seal ka Björk, kes USA-s elades on säilitanud siiski oma kodu ka Islandis. Suhkrutükk ta oma loomult küll ei ole – ennemini pipratera, kes äratav nii imetlust kui ka pahameelt. Lauljataril on 19-aastane poeg ja 3-aastane pisitütar Isadora.

Björki kodulehekül: <http://www.bjork.com>

kõige vanillasemad kõige ninjalikumad kõige vanillasemad kõige

Kõige vanillasemad, kõige ninjalikumad

Küllap on paljudele

Vanilla Ninja fännidele tuttav oma mõttekaaslaste kodulehekül **Vanilla Ninja City**, mille aadressiks on <http://www.vanilla-ninja.pri.ee>? Leht, mis ilmus interneti tänavu kevadel, on tehtud hoole, armastuse ja asjatundlikkusega. Vanilla Ninja City loojateks on 14-aastased **Heidi, Mirjam** ja **Triinu** ning 16-aastane **Kätlin**. Tüdrukud elavad eri linnades ja varem üksteist ei tundnudki, nüüdseks on neist aga saanud suurepäraselt klappivad mõttekaaslased.

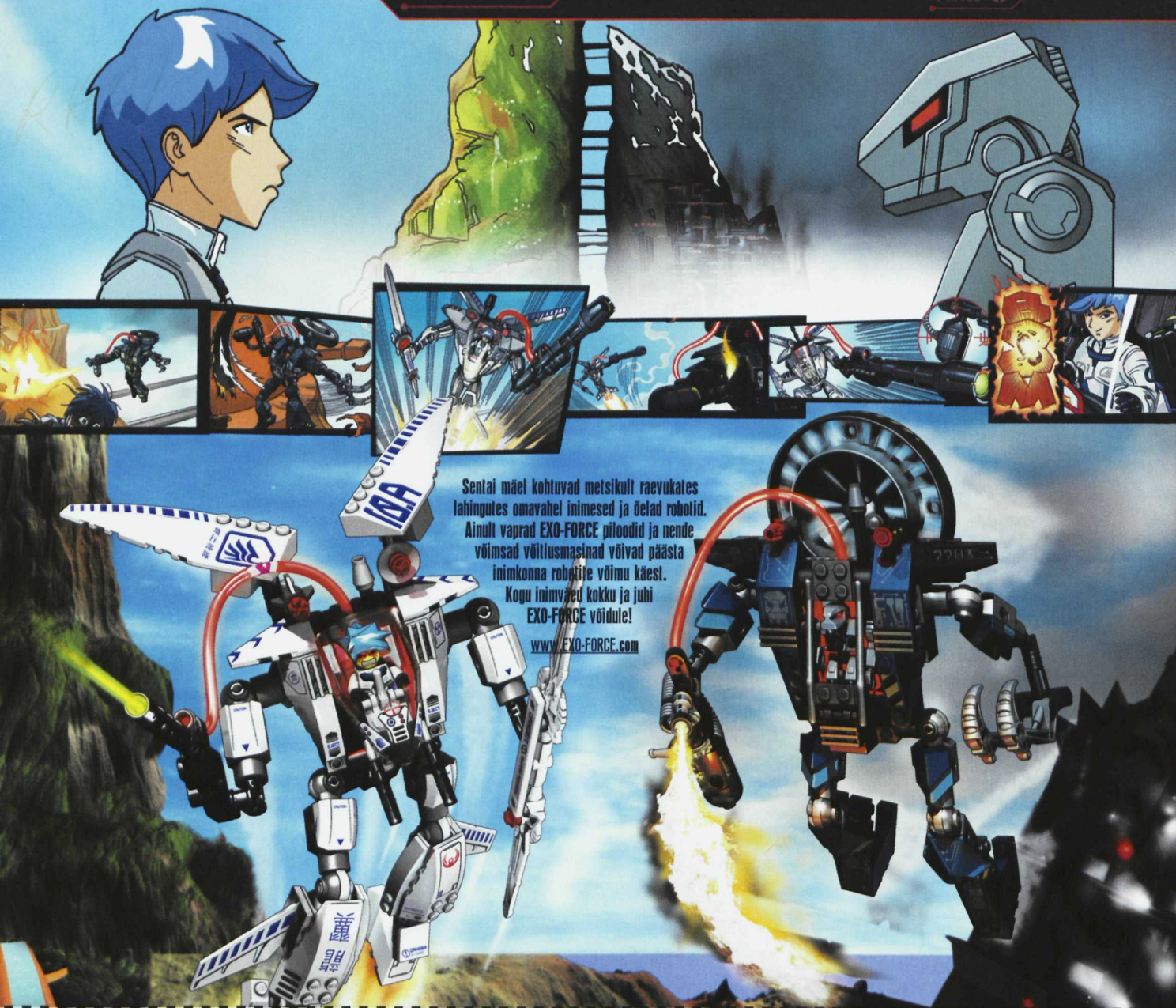
Suvel pandi käima vahva võistlus: kes fännidest on ninjadele kõige sarnasem? Konkureerijad võtsid pildistades sisse hästi vanillalikud poosid, saatsid oma fotod Vanilla Ninja City meilikasti ja jäid ootama. Nüüdseks on siis selgunud kolm kõige-kõige õigemad, ning žürii oli igatahes asjatundlik: Katrin Siska, Lenna Kuurmaa ja Piret Järvis pidid ise otsustama, kes neid kõige paremini jäljendas. Ninjalikud neid said auhinnaks pildistamise fotostuudios.

LEGO

EXO-FORCE

トクシュブタイ

FV7703

Sentai mäel kohtuvad metsikult raevukates lahingutes omavahel inimesed ja õelad robotid. Ainult vaprad EXO-FORCE piloodid ja nende võimsad võitlusmasinad võivad päästa inimkonna robotite võimu käest. Kogu inimesed kokku ja juhi EXO-FORCE võidule!

www.EXO-FORCE.com

Mis on ühendatud inimvägede nimelks? Kas ...
Õige vastus tähistab ristiga

EXO- FORCECE FORCE-EXO EXO-FORCE?

Nimi: _____
 Address: _____

OSALE JA VÕIDA!

Vastus saada hiljemalt 5. detsembriks 2006 aadressil:
Hea Laps, Marju 1, Tallinn 10146.

Amazing Pets

Oi... kui
külm nina!

Saage tuttavaks armsa koerakesega kes oskab sind tõeliselt rõõmustada!

Hoolitse oma uue sõbrakese eest ja kutsu näitab sulle oma armastust. Silitudes hellalt tema pead, muutub kutsu nina külmaks ja ta hakkab sind päris kutsika kombel musitama. Kuid ole ettevaatlik- unustades koerakese hooleta võib ta hakata aevastama ja jääda haigeks.

Armas „musikoer” näitab sulle oma tõelist armastust!

Anvol

www.anvol.ee

my scene
Swappin' styles

PE^B₂ 1378 2006, 11

RAR

Maaletooja: Rimonne Baltic OÜ

**PIDULIKUD KLEIDID! KAUNID SOENGUD!
TRENDIKAD MY SCENE NUKUD!**

my scene™

